

van
Otterplaat
tot Groenveldsweid

Een uitgave van de Stichting Langedijker Verleden

25e Jaargang - Oktober 2019

'De Otterplaat'

Het blad 'De Otterplaat' is een uitgave van de Stichting Langedijker Verleden. Het verschijnt eenmaal per jaar en is gratis voor donateurs van de Stichting. De donatie is minimaal € 12,50 per jaar, losse nummers kosten € 8,50.

De Stichting Langedijker Verleden werd opgericht op 20 februari 1987 als opvolger van de Stichting i.o. Verborgten Verleden Langedijk, welke al bestond sinds 14 september 1984. De stichting staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Alkmaar onder nummer 41239871 en is een culturele ANBI Stichting. Giften aan de stichting kunnen daardoor door de gever voor 125 % als aftrekpost worden opgevoerd bij de belastingaangifte.

Bankrekeningnummer:
Rabobank Alkmaar e.o.: NL39 RABO 0346 6261 37

Website: www.langedijkerverleden.nl
e-mail: info@langedijkerverleden.nl

Het bestuur van de Stichting Langedijker Verleden bestaat uit:
Hans de Graaf (voorzitter)
Kroonstraat 1, 1724 RL Oudkarspel, tel. 06-42657846
e-mailadres: hdegraaf1@ziggo.nl

Dick Zuiderbaan (secretaris)
Hondsdrif 4, 1724 TE Oudkarspel, tel. 0226-313722

Tanja Kuiper (penningmeester)
Willem de Zwijgerstraat 6, 1723 KG Noord-Scharwoude
tel. 0226-315422

Piet van Kleef (webmaster-social media)
Laanweg 1B, 1724 NJ Oudkarspel, tel. 0226-314802

Maarten Koning
Waterdrieblad 46, 1724 XK, Oudkarspel, tel. 0226-755338

Arie Kaan
Haesackerlaan 73, 1851 ML Heiloo, tel. 06-25405385

Ida Tauber-de Waard
Dorpsstraat 866, 1724 NV Oudkarspel, tel. 0226-318039

Frans Tromp
Violenstraat 5, 1723 XT Noord-Scharwoude, tel. 0226-320319

Monique van Hout-de Moed
Nijverheidsstraat 64, 1724 VD Oudkarspel

Ereleden:
In 1999 Jan IJff (1917-2007)
In 2001 Jaap de Groot (1924-2003)
In 2006 Jan Wijn (1926-2016)

De redactie van 'De Otterplaat' bestaat uit:
Arie Kaan, Dick Zuiderbaan, Maarten Koning,
Jan Marsman jr. en Hans de Graaf

Redactieadres: Hondsdrif 4, 1724 TE Oudkarspel
e-mailadres redactie: ariekaan@hotmail.com

ISSN 1388-6215

Copyright: Gehele of gedeeltelijke overname van teksten en/of illustraties uit dit blad is alleen toegestaan na toestemming van de auteur of de redactie en met vermelding van naam van de auteur en naam van het blad.

Druk: Zeeman Reclamegroep BV, Den Helder

Inhoudsopgave:

blz

Overpeinzingen bij de voorplaat <i>Jan Marsman jr.</i>	2
Voorwoord <i>Hans de Graaf</i>	3
Seizoen 2018-2019 <i>Dick Zuiderbaan</i>	4
Reacties op het vorige nummer <i>Redactie</i>	6
Dramatische wending in het leven van Willempje Schoon in 1901 <i>Johan Glas</i>	8
Wie staan er op deze foto achter de R.K.-kerk? <i>Redactie</i>	13
Foto uit een schoenendoos van schoenmaker Hinke <i>Piet Kleverlaan</i>	14
Herinneringen aan Jan Groothuizen met zijn tamme meeuw <i>Jan Slink</i>	18
Jan Mulder: een leven van werken en... werken <i>Herman Wijte</i>	20
Bestuur ijsclub Volharding uit ongeveer 1925 <i>Redactie</i>	24
Cees Zipp, Langedijker soldaat in de tropen <i>Arie Kaan</i>	25
Ooit had Langedijk een eigen ambulance <i>Tanja Kuiper</i>	30
Over de fotocollectie Möller en model Riet Frederiks <i>Arie Kaan en Monique van Hout</i>	32
Speurtocht naar kleine en grote Jan <i>Redactie</i>	35
Het nieuws van 100 jaar geleden <i>Jan Marsman jr.</i>	36
Foto's van Caecilia? <i>Redactie</i>	44

Overpeinzingen bij de voorplaat

In de winter van 1899-1900 kwam de Alkmaarse fotograaf C. van der Aa naar Langedijk om een aantal foto's te maken. Camillus Franciscus van Steensel van der Aa werd op 17 juli 1847 geboren in Nijehaske (Friesland). Na kort in Apeldoorn en Amsterdam te hebben gewerkt, waar hij mogelijk zijn opleiding bij een andere fotograaf heeft gedaan, vestigde hij zich in 1873 in Alkmaar. De Stichting Langedijker Verleden heeft jaren geleden een collectie van deze oorspronkelijke glasnegatieven van Van der Aa

weten te verwerven.

Deze glasnegatieven zijn op een hoge resolutie ingescand en inmiddels overgedragen aan het Regionaal Archief in Alkmaar.

Naast zijn werk als portret- en groepsfotograaf, maakte Van der Aa foto's die gebruikt werden voor de vervaardiging van ansichtkaarten. Winkeliers konden bij Van der Aa deze ansichten bestellen om ze te verkopen. Van ieder dorp heeft hij een aantal foto's gemaakt waarvan een aantal ook is uitgegeven als ansichtkaart. Mogelijk was dat ook de reden dat hij in de winter van 1899-1900 naar Langedijk kwam.

We zien hier een gedeelte van de Dorpsstraat in Zuid-Scharwoude. Fotograaf Van der Aa stond ongeveer ter hoogte van thans Dorpsstraat 292 en keek in noordelijke richting. Van alle huizen op de foto bestaan de meeste niet meer. Een van de weinige huizen op de foto die thans nog bestaan, is het huis uiterst links op de foto, thans Voorburggracht 107. Rechts daarnaast, het vrij grote pand met gebroken kap, moet kort na het nemen van deze foto al zijn verbouwd of zelfs gesloopt. Op ansichtkaarten die een paar jaar na 1900 zijn uitgegeven, staat dit grote pand niet meer. Van de ansichtkaart die van deze foto is gemaakt, bezit ik een scan van een beschreven exemplaar welke op 18 juni 1900 is verstuurd. Daarop staat geschreven dat dit grote pand het vroegere woonhuis van de burgemeester was. Op dat moment was J.W.C. Kroon burgemeester van Zuid-Scharwoude en kandidaat-notaris. In 1910 werd hij benoemd tot notaris, maar hij bleef enkele jaren ook nog burgemeester.

In het midden van de foto, ingeklemd tussen Dorpsstraat en Voorburggracht, staat het vroegere café De Witte Roos. Tijdens of vlak voor de ruilverkaveling is dit pand gesloopt om ruimte te maken voor de weg Voorburggracht. Op dat moment was het al tientallen jaren geen café, maar een woonhuis.

De huizen rechts op de foto zijn lang geleden gesloopt en vervangen of drastisch verbouwd. De hoge paal met isolator rechts tussen de bomen is van het telegraafnet, het zou nog tot 1918 duren voordat er elektriciteit naar Langedijk kwam.

Het water in de Voorburggracht ziet spiegelglad, dus zal het heel rustig weer zijn geweest.

Bij het grote huis hangt de was buiten, mogelijk is de foto op een maandag genomen.

Zoals gebruikelijk op ansichtkaarten van rond 1900 staat er een groep mensen te poseren. Of het was op dat moment toevallig druk langs de weg of het ging als een lopend vuurtje dat er een fotograaf in het dorp was. De fotograaf heeft de mensen op de foto zo opgesteld dat hij toch nog zicht hield op de Dorpsstraat. De meeste mensen kijken keurig naar de fotograaf, maar enkelen juist niet.

De man links kijkt wat gereserveerd, hij lijkt te denken wat doet die man met dat apparaat hier? Een fotograaf die een straatatfeerel kwam opnemen was toen nog ongebruikelijk, maar dat zou snel veranderen. De twee mannen voor het pleehuisje lijken er juist vrij ontspannen bij te staan, beiden half zittend op het hek. De rechtse van de twee houdt trots zijn fiets vast bij het zadel. De vrouw links van de man met bolhoed heeft een grote mand aan haar arm met vakverdeling, wat zou zij daarin vervoeren?

Op de Dorpsstraat staat een man met zijn linkerhand in zijn zij. Over zijn schouder heeft hij een stok met daaraan een grote knapzak. Wat vervoert hij daarin, zou hij misschien een reizende handelaar zijn? Rechts van de Dorpsstraat staat tegen een hek een groep van voornamelijk kinderen, meisjes in een wit schort en allemaal op klompen.

Huidige situatie, maar de Voorburggracht is onzichtbaar door bomen en struiken links

Voorwoord

Voor u ligt de vijftiengste Otterplaat, het blad van de Stichting Langedijker Verleden. Uit de vele reacties die we in de loop der jaren kregen, weten we ook dat deze uitgave door u enorm op prijs wordt gesteld. Ik zie ook een groeiende belangstelling voor de historie van onze Langedijker dorpen. Wat zich vertaalt in een groeiend aantal bezoeker aan ons museum het Regthuis maar ook in een groeiend aantal donateurs. Sinds we dit jaar de duizendste donateur in konden schrijven, zit de groei er nog steeds lekker in en melden zich bijna wekelijks weer nieuwe donateurs. Opvallend is dat er zich onder deze nieuwe donateurs meer jongeren bevinden maar ook mensen die pas in Langedijk zijn komen wonen. Zij voelen zich hier thuis en willen meer weten over de boeiende historie van hun nieuwe woonplaats.

Ook op ons andere medium, onze digitale nieuwsbrief, krijgen we regelmatig leuke reacties en vaak waardevolle informatie over ingebrachte foto's en dergelijke. Blijft u daar vooral mee doorgaan!

Ook in ons bestuur slaat de verjonging toe met de komst van Monique van Hout - de Moed. Monique heeft goede ideeën hoe we onze stichting kunnen professionaliseren en klaar kunnen maken voor de toekomst. Ik heb er als trotse voorzitter alle vertrouwen in dat er een mooie toekomst is voor ons verleden.

In deze vijftiengste editie hebben we weer een gevarieerde en interessante verzameling artikelen kunnen plaatsen en dat niet in de minste plaats door Langedijkers die hun herinneringen op papier hebben gezet. Herinneringen die hopelijk bij u ook weer herinneringen bovenbrengen waar misschien ook weer een mooi verhaal in zit.

Even een kleine greep uit de inhoud van deze Otterplaat.

Oudere Langedijkers herinneren zich ongetwijfeld groentehandelaar Jan Groothuizen met zijn onafscheidelijke sigaar en zijn mooie Mercedes 170. Dat Jan er een bijzonder huisdier op na hield zullen minder mensen weten. Jan Slink schetst een mooi portret van deze markante man.

Cees Hinke was aan het begin van de vorige eeuw schoenmaker in Zuid-Scharwoude. Piet Kleverlaan dook in zijn historie waarmee we een mooi inkijkje krijgen in het bewogen leven van deze middenstander.

Tanja Kuiper schreef een stuk over de eigen ambulance die Langedijk vanaf 1964 tot 1987 had. Het leuke is dat de eerste Ford ambulance nu in het Nationaal Ambulance- en Eerste Hulp Museum in Leiden staat.

Jan Marsman neemt ons mee terug naar 1919, het eerste vredesjaar na de Eerste Wereldoorlog. Met vele grote en

kleine nieuwtjes wordt duidelijk hoeveel de wereld, dus ook Langedijk, in de afgelopen 100 jaar is veranderd.

Johan Glas heeft het aangrijpende verhaal van zijn overgrootmoeder Willempje Schoon op papier gezet, waarbij ook een mooi maar tragisch stuk Langedijker schippers-historie aan de orde komt.

Arie Kaan kijkt met Cees Zijp terug op zijn tijd in Nederlands-Indië waar hij als dienstplichtig militair naar toe werd gestuurd. Hij besteedt ook aandacht aan die prachtige fotocollectie van Hermann Möller waar wij zoveel plezier van hebben.

Herman Wijte deelt zijn herinneringen aan zijn oude buurman dorpssmid Jan Mulder uit Oudkarspel met ons. Smeden waarvan er vroeger velen waren in Langedijk en die onmisbaar waren voor de tuinders in een tijd dat alles nog gerepareerd kon worden. Nu een vrijwel uitgestorven ambacht.

Ik hoop dat de inhoud u ook dit jaar weer aan zal spreken en u mag inspireren om uw verhaal te vertellen, wij helpen u hier graag mee.

Directeur Paul Post van het Regionaal Archief Alkmaar en voorzitter Hans de Graaf tekenen de overeenkomst voor het publiceren van de Otterplaat op de website van het Archief

En als u nog eens terug wilt kijken, alle Otterplaten die in de afgelopen 25 jaar zijn verschenen zijn niet alleen op onze eigen website www.langedijkerverleden.nl maar nu ook te raadplegen op de website van het Regionaal Archief Alkmaar: <https://www.regionaalarchiefalkmaar.nl/collecties/tijdschriften> Hiervoor hebben we afgelopen winter een overeenkomst afgesloten met het Regionaal Archief. Ook de uitgaven van andere historische verenigingen in de regio zijn hier te bekijken, waardoor er een schat aan historische informatie nu voor iedereen beschikbaar is.

Seizoen 2018-2019

In het seizoen 2018-2019 hebben weer veel geïnteresseerden Het Regthuis bezocht. Dat is natuurlijk leuk voor ons, en het laat zien dat er altijd nog belangstelling is voor het fraai gerestaureerde Regthuis, de expositie 'Bruggen en Paden' en de diverse films uit vroegere tijden. De expositie blijft nog tot eind december 2019. Daarna komt er een expositie over de ruilverkaveling in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw. De laatste grote ruilverkaveling in Nederland, waarin het hele gebied tussen Warmenhuizen en Sint-Pancras veranderde van vaarpolder in rijpolder. Vele tuinders moesten noodgedwongen hun land inleveren en elders hun brood zoeken. Langedijk met zijn vele vaarroutes ging op de schop, sloten werden gedempt, akkerschuiten gedumpt, bruggen gesloopt en de riolering werd aangelegd. Daarmee verdwenen ook de voor Langedijk zo kenmerkende pleetjes boven de gracht.

Stichting Langedijker Verleden wil dit laten zien met veel en fraai fotomateriaal en bewaard gebleven films, kaarten en documentatie.

Extra donateursavond

Omdat de donateursavond van 2 november 2018 samen viel met diverse andere attracties in Langedijk konden veel donateurs de avond niet bezoeken. Zij lieten ons weten dat ze graag naar de donateursavond hadden willen komen. Vandaar dat er op 18 januari 2019 een extra donateursavond is verzorgd in Het Behouden Huis.

Beide avonden werden ingevuld door:

- Arie Kaan met een boeiende foto-presentatie over het ontstaan en de aanpak van het kroosprobleem. Voor veel donateurs was dit een bekend verschijnsel in de Langedijker wateren.

- Piet van Kleef met de historische film 'Van Molentocht tot Stadshart'. De film vertelt het verhaal van twee tuinders uit Heerhugowaard 't Kruis, die met hun schuit de kool naar de Broekerveiling brachten. Door de Molentocht naar de Middenweg, waar nu winkelcentrum Middenwaard ligt. Vandaar naar de Westergweg, onder het bruggetje door in de Westergweg naar het sluisje in de Broekhornpolder, naar de Overhaal aan de Westdijk (bij Weigelia), dan naar de sluis bij Broek op Langedijk en uiteindelijk de Broekerveiling.

- Evert van der Plas met een foto-presentatie over het vervoer in Langedijk van voor en net na de ruilverkaveling. De opkomst op beide avonden was enorm.

Dit jaar wordt de donateursavond gehouden op 1 november 2019 in De Heerlijkheid (voorheen Café Restaurant 'Celavie') aan de Dorpsstraat 826 te Oudkarspel. Als er voldoende vraag naar is, zal in januari 2020 weer een extra donateursavond gepland worden.

Ambtsketen

*Overhandiging ambtsketen door burgemeester
Leontien Kompier aan Hans de Graaf*

Tijdens de donateursavond op 2 november heeft burgemeester Leontien Kompier de eerste ambtsketen van de gemeente Langedijk (dus vanaf 1941) aan Stichting Langedijker Verleden geschonken. De drager van deze ambtsketen was burgemeester Schelhaas als eerste burgemeester van de gemeente Langedijk, ontstaan uit de fusie van Oudkarspel, Noord- en Zuid-Scharwoude en Oudkarspel in 1941. De ambtsketen heeft een mooi plekje gekregen in de trouwzaal van Het Regthuis.

1000e donateur

Op zondagmiddag 2 december 2018 brachten Trijntje en Bert de Waal een bezoek aan Het Regthuis in Oudkarspel. Het leek ze een goed idee om maar tegelijk donateur te worden, niet vermoedend dat ze daarmee de duizendste donateur zouden worden. Een kleine bestuursdelegatie werd snel opgeroepen om het nieuwe donateursechtpaar in het zonnetje te zetten met een mooie bos bloemen en een tweetal historisch boeken als cadeau. Dezelfde dag meldden zich nog twee nieuwe donateurs aan. Met een groei van ca. 930 eind vorig jaar naar meer dan 1000 nu laat het aantal donateurs van Stichting Langedijker Verleden een fraaie toename zien.

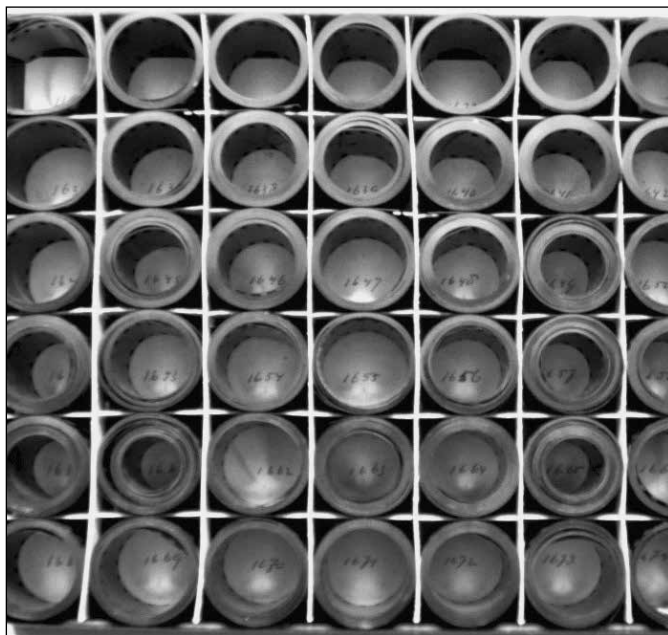
*Trijntje ontvangt bloemen van Hans de Graaf,
Bert ontvangt twee boeken over de historie van Langedijk
en de Westfriese Omringdijk*

Schenking foto- en glasnegatieven

Karl Möller is overleden op 7 december 2018 (81 jaar). Als zoon en erfgenaam van Hermann Möller beheerde Karl het uitgebreide foto-archief van zijn vader. Stichting Langedijker Verleden heeft jarenlang met veel succes een beroep mogen doen op Karl voor foto's voor haar exposities en activiteiten.

In 2013 is een speciale expositie opgebouwd aan de hand van foto-negatieven van Karls vader: trouwfoto's, brui-loten, dorpsgezichten, familie- en groepsportretten, bedrijven, scholen, jubilea en verenigingen, allemaal in en rondom Langedijk. Een impressie kunt u zien op onze website.

Dit jaar heeft Karl het fotoarchief van zijn vader overgedaan aan Stichting Langedijker Verleden: meer dan 60.000 negatieven, waaronder veel waardevolle glasnegatieven uit de 2e Wereldoorlog en de eerste jaren erna. Stichting Langedijker Verleden is daar uiteraard zeer blij mee. We zijn Karl veel dank verschuldigd.

Een van de vele dozen met fotonegatieven

Schenking gemeente Langedijk

Van de gemeente Langedijk kregen wij diverse spullen aangeboden.

Zo kregen wij o.a. een maquette van de gasfabriek in Noord-Scharwoude die van 1909 tot 1951 voor de gasvoorziening in Langedijk zorgde. Het is vervaardigd door J. Tuijn en C.J. Kleimeer.

In 1980 is het door het gemeenschappelijk gasbedrijf Kop Noord-Holland gerestaureerd door Jaap van Baar en Henk Beemsterboer.

Maquette van de gasfabriek in Noord-Scharwoude

Een Delfts Blauw herdenkingsbord als dank aan de gemeente Langedijk voor de geboden hulp tijdens de watersnoodramp op 1 februari 1953.

Een aantal schilderijen van Grada Bouman en een schilderij met oorkonde van de gemeente Amersfoort uit 1941 als dank voor het opvangen van de evacués uit hun stad.

Schilderij van Grada Bouman

Het Regthuis is elke zondag geopend van 13.00 uur tot 17.00 uur en buiten deze uren op afspraak. Op afspraak verzorgen wij ook rondleidingen. Wilt u ter gelegenheid van een verjaardag of reünie een bezoek aan Het Regthuis brengen? Dan bestaat de mogelijkheid om in combinatie met Het Behouden Huis een arrangement met koffie/thee/gebak, een rondleiding in Het Regthuis en eventueel aansluitend een vaartocht te boeken. Afspraken kunnen gemaakt worden via: tel. 0226-753063 of via info@behoudenhuissoudkarspel.nl

Reacties op het vorige nummer

Bert Biersteker herkent zijn grootvader op foto Broeker zwembad

Bert Biersteker herkende op een foto zijn grootvader Gerrit Jan Biersteker, badmeester in het Broeker zwembad. Bert schreef ons:

"Hij had een brandstoffenhandel (incl. petroleum) in de Dorpsstraat in Broek maar dat was voornamelijk in de winter. Zomers was hij dus badmeester.

Ik heb ook nog maar een foto van hem bijgevoegd met zijn hondenkar met petroleumvat die genomen is in de Dorpsstraat. Nu de kruising van Dorpsstraat, Museumweg en Lepelaar (t.o. Chr. Geref. Kerk).

Ook is nog te vermelden dat ook hij voor de veiling heeft gewerkt bij het laden en lossen van de spoorwagons, zoals te zien is op de voorplaat. Hij woonde toen in Krabbendam.

En daar heeft hij zijn latere vrouw, Dieuwertje Biersteker uit de Dorpsstraat te Broek, leren kennen bij de Stationsrestaurant (het latere Welgelegen) toen hij koffie zat te drinken. Inderdaad zij heette later dus Biersteker-Biersteker. Dit alles was voor 1938 omdat zij toen met het hele gezin naar Amsterdam vertrokken."

Badmeester
Gerrit Jan Biersteker
in het Broeker
zwembad

Als iemand nog namen weet van de anderen op de duikplank, dan horen wij dat graag!

Gerrit Jan Biersteker met zijn petroleumvat op de hondenkar voor het huidige Dorpsstraat 127

De winter van 1962-1963

In het verhaal 'De winter van 1962-1963' van Rens Valko-net stond bij deze foto:

Het bruggetje verbindt het eiland (links) met twee boerderijen, die bewoond waren door Droog (een handelaar in vastgoed) en Pietje Kos (tuinder)

Maar Jany Kos-Droog zegt hierover dat de twee boerderijen werden bewoond door de familie Drost en Jan Kos en Trien Kos-Hink. Rens zegt dat hij al de tip kreeg dat het Drost was en niet Droog.

Bij nader inzien kan hij zich dat ook wel herinneren.

Jany stuurde ons ook een foto van het gezin Kos.

Bovenste rij van links naar rechts Wim, Jan, Vera, Cor
midden Piet, Hannie, Vader Jan Kos, Freek, Ab,
Moeder Trien Kos-Hink, Nel.

Toen de jongste tweeling Freek en Ab 9 jaar waren, kwam er nog een tweeling Tinie en Dick, hun foto is eronder gezet

Niet in ringvaart Kerkmeer, maar in Geestmerambacht

Dit is de Heijkemersloot en de schuiten varen richting de Winterweg

Nico Kaan, neef van schrijver Arie Kaan van dit artikel, reageerde op de foto op bladzijde 41. Daar staat dat dit in de ringvaart was van de Kerkmeer, maar dat blijkt onjuist:

"Toen de Otterplaat vanmorgen in de bus viel, sloeg ik hem open precies op die pagina's met de foto's van voor de verkaveling. Ontzettend leuk!

Ik sta nergens op want ik was degene die de foto's maakte, met mijn moeders toestel.

Detail: bij die foto van de laatste kooloogst vraag ik me wel af of dat wel in de Kerkmeer was. In mijn herinnering voeren we ergens achter Noord-Scharwoude."

Zijn herinnering blijkt te kloppen! De schuiten varen op de Heijkemersloot in het Geestmerambacht, ten zuiden van de Nieuwe Weg. Het was een van de brede doorgaande sloten, ten westen van de Winterweg.

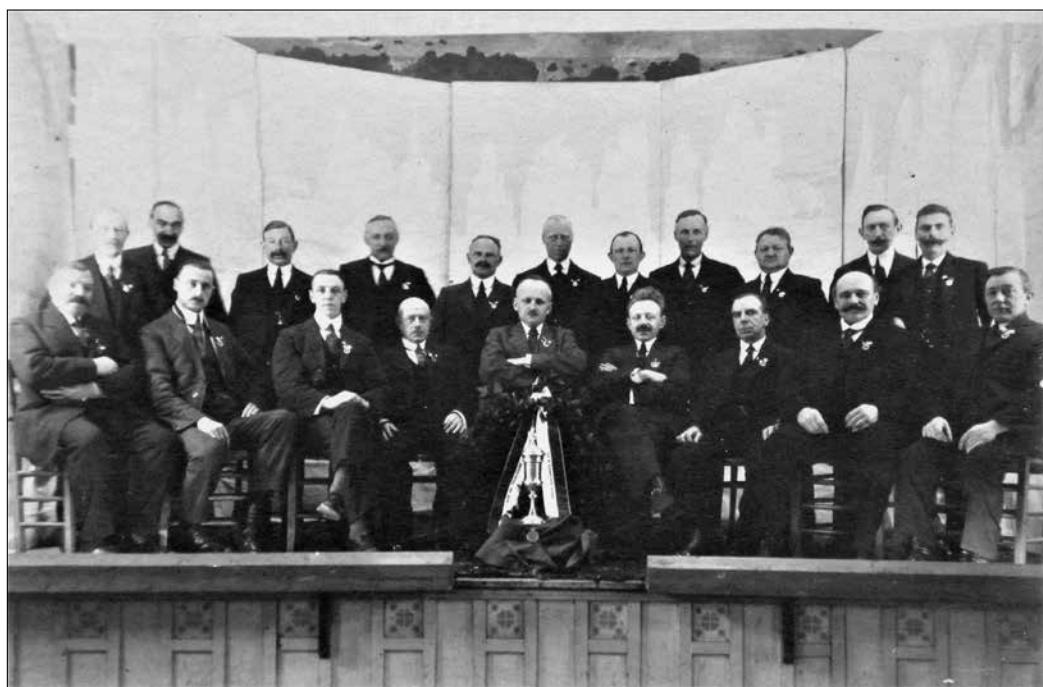
De namen:

Staande v.l.n.r.

*P. Kok, P. Mosk,
J. Tuinman, P. Eecen,
P. Kuiper, L. de Wit,
P. Kroon, Jb. Eecen,
G. Hart, J. Schriecken
en A. Swager.*

Zittend v.l.n.r.

*Jb. De Boer,
C. Paarlberg, M. van Loo,
A. Timmerman,
M.C. Kroon, G. Zaagman,
A. Timmerman, M. Bakker,
H. Joman*

Alle namen bekend van foto ijsclub Volharding

Wij plaatsten in het vorige nummer een oproep voor namen bij de foto van ijsclub Volharding. We wisten er maar een paar en hopelijk kwamen er nog wat namen bij.

Nou daar waren we snel uit na de reactie van Rens Valkonet: hij wist ze allemaal en ook de plaats waar de foto was genomen! Een geweldige meevaller.

Het gezelschap zit op het toneel van de oude kolfbaan in Oudkarspel, naast café Brederode. Rens schreef ons:

"Mijn moeder heeft een paar schoenendozen nagelaten met een verzameling losse foto's. Hierin zitten ook diverse 'statie'-foto's van oud-Langedijk. De bewuste foto waar we het nu over hebben zit daar ook bij, omdat mijn grootvader L. de Wit (1880-1961) erop staat. Ik ben naar hem vernoemd. Hij was tuinder en woonde op het tegenwoordige nr. 915 in Oudkarspel. Al deze foto's had ze meegenomen naar 'Buiten Zorg' waar mijn ouders de laatste jaren hebben gewoond. Aan de kleding te zien omstreeks 1924. Het is niet alleen het bestuur, maar ook burgemeester Kroon en de kastelein van Loo van de Brederode staan erop. Alle personen dragen op de revers een insigne. Het lijkt erop dat een groot schaatsevenement van de ijsclub op het Waartje de aanleiding is om alle functionarissen die bij de organisatie betrokken waren op deze manier vast te leggen."

Onze voorzitter Hans de Graaf herkent in Hendrik Joman (1871-1939) nog een ver familielid: de overgrootvader van de moederskant van zijn moeder.

Dramatische wending in het leven van Willempje Schoon in 1901

V.l.n.r.: Willempje Schoon - Abram Visser - Jan Visser - Elisabeth Visser

Wie was Willempje Schoon

We weten eigenlijk niet zoveel van Willempje Schoon. Hoe was haar jeugd, hoe verging het haar op school? Had ze vriendinnen? Was ze aardig, was ze leuk in de omgang? We weten het niet! Wel weten we dat haar vader Abram Schoon (van beroep visser) in Broek op Langedijk in het huwelijk trad op 17 mei 1869 met Aagje Jonker. Het gezin kreeg 10 kinderen waarvan Willempje, geboren in 1870, de oudste was. Later werd ze Wilmpje genoemd. Ze zal wel flink meegewerkt hebben in het grote gezin, waar veel van de broers en zussen later ondernemer zijn geworden. Haar tante Hillegonda Schoon (gehuwd met Aarjan Balder in 1877) en oom Klaas Schoon (gehuwd met Sijtje Kloosterboer in 1862) emigreerden naar Amerika. Willempje Schoon kreeg verkering met Jan Visser uit Zuid-Scharwoude en ze traden in het huwelijk op 11 mei 1894. Ze gingen wonen in de Spieringbuurt vlakbij de sluis en de haven van Broek op Langedijk. Willempje Schoon kreeg 2 dochters en 1 zoon. De oudste dochter Elisabeth Visser (1895) is mijn oma.

Maar laten we nu eerst eens kijken wie Jan Visser was.

Jan Visser

Jan Visser, zoon van Gerrit Visser, was beurtschipper van aardappels en groenten naar Amsterdam en Den Haag. Hij trad in de voetsporen van zijn vader die zijn hele leven (tot ver in de 70) ook beurtschipper was. Die vervoerde met name veel groente van Langedijk naar Amsterdam en Haarlem. Ook had hij een kolenbedrijf (brandstof) in Alkmaar.

Jan Visser Gzn was een ondernemende man die graag een eigen modern gemotoriseerd schip wilde hebben. Sneller dan zeilschepen en andere motorschepen kon dan als eerste de markt in Amsterdam bediend worden. Een voordeel om een goede prijs te maken, vooral met de vroege aardappelen.

Hij bestelt weeks voor Kerstmis 1900 bij scheepswerf Stoel te Alkmaar een stalen koftjalk. Naar het model van een Langedijker ronde aak. De tonnenmaat is ongeveer 20 ton en er komt een 10pk Deutz scheepsdieselmotor in. Stoel gaat aan de slag en op 13 maart 1901 wordt De Jonge Abram te water gelaten. Jan Visser is op de jonge leeftijd van 31 jaar eigenaar van een mooi nieuw schip met motoraandrijving. Hij geeft het de naam 'De Jonge Abram' en vernoemd zo zijn eigen zoontje Abram, geboren in 1896, en zijn schoonvader Abram Schoon.

De Jonge Abram met Jan Visser aan het roer

'Vrouw Elisabeth' vanaf 1901 van Gerrit Visser, hier waarschijnlijk aan het roer

Ook nieuw schip voor vader Gerrit Visser

De koftjalk '2 Gebroeders' van A. Waijboer uit Broek op Langedijk, gebouwd in 1900 bij Stoel te Alkmaar, werd in 1901 overgedragen aan Gerrit Visser. Hij geeft het de naam 'Vrouw Elisabeth', vernoemd naar zijn vrouw Elisabeth Keppel. Kan het nog mooier in 1901? Vader en zoon Visser kunnen beiden met een nieuw schip hun werk gaan doen. Het gezin van Jan Visser is in maart 1901 uitgebreid met een derde kind. Begin april 1901 zal Jan Visser in feeststemming zijn nieuwe schip gaan ophalen uit Alkmaar. Maar, Gerrit Visser zal al in 1904 zijn 'Vrouw Elisabeth' weer verkopen en dan is hij slechts 3 jaar eigenaar geweest. Dat is niet omdat hij tekort werk had. De aanleiding voor die verkoop is een volkomen onverwacht familiedrama geweest.

Drama op het water

Schipper Jan Visser kan zijn schip ophalen op vrijdag 5 april 1901. 'De Jonge Abram' verlaat de werf van Stoel in Alkmaar en gaat door de toenmalige vaart naar Broek op Langedijk. Hij schut bij Schot aan de Zeswielen en vaart de Hoornse vaart op en buigt de Langedijkervaart in naar het kleigat. Onder de Klaas van der Molenbrug door arriveert het schip in de haven van Broek op Langedijk.

De families Visser en Schoon worden uitgenodigd om op maandag tweede paasdag, 8 april 1901, 's middags een stukje te gaan varen met het nieuwe schip 'De Jonge Abram'.

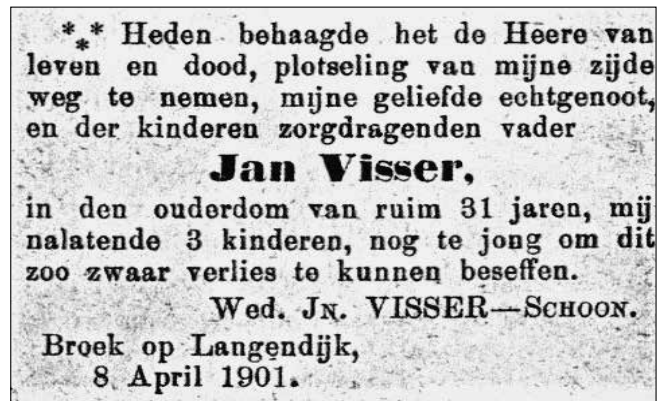

Jan Visser 1870 – 1901

Het gezelschap gaat omstreeks 14.00 uur aan boord, koekjes, broodjes en thee mee en voor de kinderen limonade. Er wordt gegeten en gedronken, iedereen is op zijn paasbest. Willempje Schoon zal trots geweest zijn op Jan Visser en zijn nieuwe schip. De kinderen Elisabeth (5 jaar) en Bram (4 jaar) zijn mee en bij de familie Bak wordt verteld dat Aagtje (18 dagen oud) ook aan boord was, in een soort biezen mandje. Willempje Schoon en Jan Visser hebben elkaar vast nog aangekeken als hij

naar het achterdek wandelt. Jan Visser start de motor en vaart de haven uit voorbij de Klaas van der Molenbrug. Die staat vol met tientallen mensen die het nieuwe motorschip bekijken. Het schip keert ter hoogte van de overhaal, vaart weer terug onder de Klaas van der Molenbrug en slaat linksaf naar de sluis. Maar dan . . . bij het flink meesturen, breekt het bovenst gedeelte van de helmstok. Jan Visser valt, slaat met zijn hoofd op het boeisel, valt overboord en verdrinkt ter plaatse.

Zijn verdrinken was vermoedelijk een gevolg van de klap op het boeisel waarbij hij bewusteloos is geraakt. Uit navraag bij de familie is bekend dat Jan Visser het zwemmen machtig was.

Rouwadvertentie Jan Visser

Zijn vrouw Willempje Schoon is opeens weduwe met 3 kleine kinderen:

1. Elisabeth Visser geboren 2 juni 1895
2. Abram Visser geboren 18 juli 1896
3. Aagtje Visser geboren 22 maart 1901

Toen Jan Visser verdronk was mijn oma Elisabeth Timmerman - Visser dus 5 jaar en haar broertje Abram 4 jaar oud. Haar zusje Aagtje is net geboren en nog maar 18 dagen oud. Die blijdschap was van korte duur. De witte geboortekaartjes van Aagtje Visser, die nog verstuurd moesten worden, hadden een zwart randje gekregen.

Met het grote verdriet moest niet alleen Willempje Schoon en haar gezin verder, maar ook vader Gerrit en moeder Elisabeth Visser-Keppel.

Grote verslagenheid was er ook bij de scheepswerf Stoel te Alkmaar, de bouwer van 'De Jonge Abram', die leverde een nieuwe boot en een nieuwe helmstok. Ze kregen enige wroeging door dit vreselijke ongeluk. Ze besluiten Willempje Schoon te helpen om een winkeltje te openen in Broek op Langedijk. In de buurt van fietshandel v/h Dekker betreft ze daar een nering. Ook wordt de grote grafsteen betaald door Stoel met een afbeelding van de Langedijker aak erop.

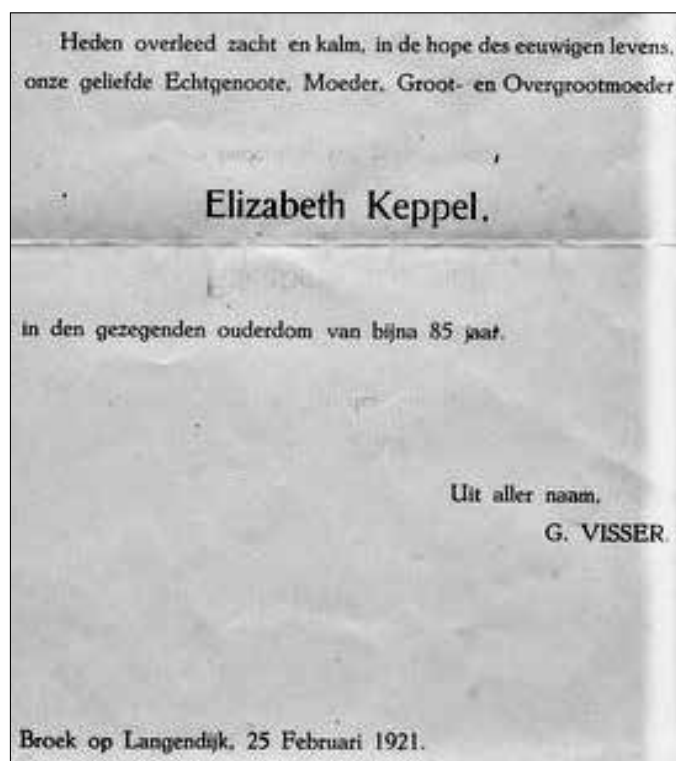
Grafsteen van Jan Visser met afbeelding van zijn schip

Vader Gerrit Visser

Na het ongeluk nam Gerrit Visser 'De Jonge Abram' over. De 'Vrouw Elisabeth' werd in 1904 verkocht aan de eerste eigenaar A. Waijboer uit Broek op Langedijk en kreeg weer zijn oude naam '2 Gebroeders' terug.

'De Jonge Abram' ging onder een nieuwe naam verder als de 'Vrouw Elisabeth'.

Nog jarenlang oefende Gerrit Visser zijn dierbare beroep van schipper uit, maar de glans was er natuurlijk vanaf. Hij besluit in 1920 zijn schuit te verkopen. Een jaar later overlijdt zijn geliefde vrouw Elisabeth Keppel op 85-jarige leeftijd op 25 februari 1921, waar hij zijn schip naar had vernoemd. Gerrit Visser is zelf 89 jaar geworden (1843-1932).

Naar Elizabeth vernoemde Gerrit Visser steeds zijn schip

Nieuw huwelijk Willempje Schoon

Ongeveer in 1907 kreeg Willempje Schoon een relatie met Johannes Zut (roepnaam Jan) uit Zuid-Scharwoude. Dit mondde uit in een huwelijk op 5 september 1907 te Alkmaar. Ze hadden direct al plannen om naar Amerika te gaan. Mijn oma Elisabeth Visser (inmiddels 15 jaar) had een oogje op de knappe jongeman Piet Timmerman en maakte haar moeder duidelijk dat ze helemaal niet naar Amerika wilde. En zei tegen moeder en stiefvader dat als ze 18 jaar was ze toch terug zou gaan naar Broek op Langedijk. Daar werd geen gehoor aan gegeven.

Het gezin Willempje Schoon en Jan Zut met drie kinderen ging omstreeks 1911 naar het mooie Amerika. Ze schreef regelmatig brieven naar Piet Timmerman en hij beloofde dat hij op haar zou wachten.

Jongste dochter Aagtje Bak-Visser schrijft hierover: "Jan Zut was een avonturier, Amerika lag vol goud. Dit was een fiasco, het enige wat daar was, was armoede, zo erg dat de familie van mevrouw Zut (Willempje Schoon) de terugreis betaald heeft voor haar en de kinderen."

Aagtje Bak - Visser (1901-1988)

Het huwelijk van Willempje Schoon en Jan Zut was achteraf een foute keuze. Het hele gezin kwam, na ongeveer 2 jaar in Amerika gewoond te hebben, weer terug in Broek op Langedijk. Willempje Schoon en Jan Zut gingen vrijwel direct uit elkaar terwijl ze wettelijk pas op 9 februari 1922 te Alkmaar zijn gescheiden.

Wie in ieder geval heel erg blij was om terug te zijn, was oudste dochter Elisabeth Visser. Zij was Piet Timmerman niet vergeten en tot haar grote vreugde kon ze hem dan ook eindelijk voorgoed in haar armen sluiten. Bij hen had de liefde alles overwonnen.

In het dorp riepen de jongens naar elkaar "Elisabeth, Elisabeth Visser is weer terug." Maar Elisabeth Visser moest daar om lachen want zij was thuis in Broek op Langedijk. Op verjaardagen kon ze dat vele keren vertellen en moest daarbij altijd glimlachen.

In 1914 ging Willempje Schoon op de Dijk wonen in het winkelhuisje wat later van mevrouw Piké was (kruidenierswinkel). Daarna Jan Timmerman met manufactuur. Opa en oma Timmerman kwamen naast Willempje Schoon te wonen. Ze is overleden in 1936 en 66 jaar geworden.

Samenvattend overzicht van de familie Visser:

Gerrit Visser (1843-1932) trouwt in 1869 met Elisabeth Keppel (1837-1921) en ze krijgen 3 kinderen:

- 1). **Jan Visser** 1870-1901, trouwt Willempje Schoon 1870-1936
- 2). **Hendrika Visser** 1872 -1929, trouwt Jan Keizer 1869-1945
- 3). **Elisabeth Visser** 1874-1937, trouwt Aarjan Balder Cz. 1870-1933. Ze krijgen 8 kinderen en daarvan zal Jan Balder (1904-1997, 4^e zoon, trouwt met Alida Catharina Booy) nog een rol spelen in dit verhaal.

Jan Visser 1870-1901 trouwt met Willempje Schoon 1870-1936 en ze krijgen 3 kinderen:

1. **Elisabeth Visser:** geboren 1895, gehuwd 18 mei 1916 met tuinder Piet Timmerman.

Het nog niet volledige gezin Timmerman voor het huis op de dijk 53, welke Piet Timmerman zelf liet bouwen. V.l.n.r. Grietje (mijn moeder, de oudste) - huishoudelijke hulp juf. Aardema - Wilhelmina - Jan - Neeltje op de arm - Elisabeth tussen moeder en vader - Jan Gerrit (vernoemd naar de schippers Jan en Gerrit Visser). Later kwamen nog Aagje, Aafje, Pieter en Cornelis erbij

2. Abram Visser: geboren 1896, gehuwd 20 februari 1924 met Neeltje Wagenaar. Geëmigreerd naar Kalamazoo, Michigan, Noord-Amerika. Ze kregen 7 kinderen.

*Gezin van Abram Visser:
bovenste rij Jan - Wilma - Effie - Gerrit - Simon
onderste rij Henry - Bram Visser - Neel Wagenaar - Norma*

3. Aagtje Visser: geboren 1901, gehuwd 9 februari 1922 met Klaas Bak. Vrije schipper met schip genaamd 'de Martelaar', Broek op Langedijk. De oudste zoon van Aagtje Visser en Klaas Bak begon in Broek op Langedijk de scheepswerf Klaas Bak, wat later Scheepswerf Bijvoet is geworden.

*Gezin Bak: bovenste rij Jan en Klaas
onderste rij Aagtje Visser - Willie - Maartje -
Klaas Bak - Piet*

Zoektocht van Jan Balder naar De Jonge Abram

Elisabeth Visser (1874-1937) trouwt met de tuinder Aarjan Balder en moet niets meer hebben van schepen. Door het ongeval met de gebroken helmstok is ze immers haar broer Jan Visser kwijtgeraakt. Ze weet een ding zeker: van mijn kinderen komt niemand het water op. Dat is pech voor Jan Balder (1904-1997), een van haar 8 kinderen. Die vaart als 13-jarige wel eens mee met opa Gerrit Visser waar hij het erg goed mee kan vinden. Dat is dus op De Jonge Abram die dan Vrouw Elisabeth heet. Als dat schip in 1920 door Gerrit Visser wordt verkocht en 'Gebroeders' gaat heten en daarna in 1929 wordt doorverkocht, weet in de loop der jaren niemand meer waar het schip gebleven is. Jan Balder heeft zijn hele leven gezocht met zijn vriend Cor van Schoorl (schrijver van het boek 'Adieu Schipper') naar 'De Jonge Abram'. Plaatste ook advertenties in de kranten (o.a. De Telegraaf).

Jan Balder - Booy

Deze Jan Balder, getrouwd met Alida Catharina Booy, en daarom de bijnaam Balder-Booy had om de vele Balders uit elkaar te houden, is het nooit gelukt.

Er is een moment in 1994 geweest dat hij hoopte dat het toch ging lukken. Hij werd gebeld door iemand uit Eembrugge die vertelde dat hij in bezit was van een 'Langedijker Koftjalk'. Toen Jan Balder vroeg is het 'Vrouw Elisabeth' = 'De Jonge Abram', was het antwoord helaas: geen van beiden. Het zou de naam '2 Gebroeders' zijn volgens het werfboek van Stoel uit Alkmaar. Dat is echter het schip dat Gerrit Visser maar een paar jaar had, ook Vrouw Elisabeth noemde, maar weer verkocht na het drama met zijn zoon Jan Visser.

Jan Balder en Cor van Schoorl mogen de volgende dag al langs komen en zien in de jachthaven van Eembrugge deze 'Vrouw Elisabeth'. Altijd gezocht naar 'De Jonge Abram' die ook 'Vrouw Elisabeth' heette en nooit gevonden, was dit toch ook een prachtig weerzien.

Maar het raadsel waar 'De Jonge Abram' is gebleven, is tot heden niet opgelost.

Wat is er nog bewaard gebleven

Bij het ruimen van de graven achter de Nederlands Hervormde kerk in Broek op Langedijk besloot de familie Bak om de steen van Jan Visser mee te nemen. Hij staat nu gedeeltelijk (alleen de afbeelding met het schip, niet de tekst) in de tuin van Klaas Bak (kleinkind van Aagtje Bak-Visser) te Zuid-Scharwoude.

Ook hangt in de gang van zijn huis het originele naam-bordje 'De Jonge Abram' van roestvrij staal. Er waren er twee, de andere is naar Bram Visser in Noord-Amerika gegaan.

Naambordje De Jonge Abram.

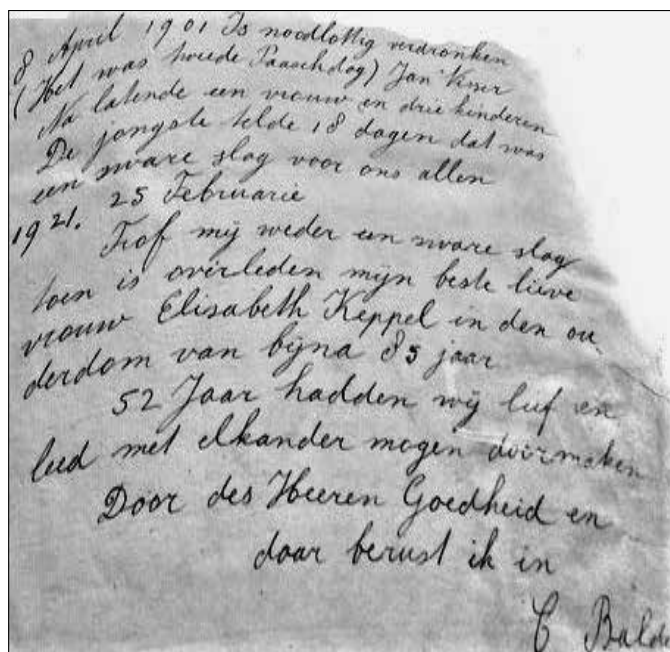

Herinneringen in de hal van Klaas Bak, kleinzoon van Aagtje Bak-Visser

De familie Visser staat bekend als zeer gelovig. Vandaar het verzoek van Gerrit Visser om na zijn overlijden de familiebijbel aan de Christelijk Gereformeerde Gemeente van Broek op Langedijk te schenken. Daarom ligt op de kansel van de Christelijke Gereformeerde kerk nog steeds die familiebijbel, waarin de gebeurtenissen van de familie Visser zijn beschreven.

Kansel van de Christelijk Gereformeerde kerk in Broek op Langedijk met de bijbel van de familie Visser

Deel tekst uit de familiebijbel

Bronnen:

- Het boek 'Adieu Schipper'
- Bram Schoon (stamboom Schoon)
- Archief familie Bak
- Archief familie Glas

Wie staan er op deze foto achter de R.K.-kerk?

Jaap Witte uit Zuid-Scharwoude stuurt ons regelmatig oude foto's. Hij wil dan heel graag weten wie erop staan en bij welke gelegenheid het is.

Wij zien graag dat mensen dergelijke foto's opsturen omdat we ze vaak nog niet in ons archief hebben.

Ook de foto die wij nu van Jaap kregen, kennen wij niet. Hij is waarschijnlijk tussen 1920 en 1930 genomen, achter de R.K.-kerk en de pastorie. Is dit het gemengde kerkkoor?

Voor welke gelegenheid is dit gezelschap bijeen gekomen?

Hierbij dus de oproep aan onze lezers om informatie over:

- * hoe het gezelschap heet
- * namen van de personen die erop staan
- * bij welke gelegenheid de foto is gemaakt

We zijn benieuwd naar de reacties!

Foto uit een schoenendoos van schoenmaker Hinke

De hier afgedrukte foto van het gezin Hinke is omstreeks 1906 genomen in Zuid-Scharwoude. Hierop staan Cees Hinke, zijn vier dochters en zijn tweede vrouw Leen van Ommen. Deze foto komt mogelijk uit een schoenendoos. Cees Hinke was namelijk schoenmaker in Zuid-Scharwoude. Jan Stoop uit Waarland, een kleinzoon van Cees Hinke, heeft ons deze foto gestuurd. Een goede aanleiding om na te gaan uit welke familie grootvader Hinke stamde en hoe hij voor het gezin de kost verdiende.

*Cees Hinke, zijn vier dochters en zijn tweede vrouw
Leen van Ommen, omstreeks 1906*

*Voor v.l.n.r.: Trientje, Cees Hinke, Leen van Ommen
Achter v.l.n.r.: Guurtje, Geertje en Marie*

De achternaam Hinke komt in ons land weinig voor. Het Meertens Instituut heeft een Nederlandse familienamenbank en hierop kunt u lezen hoeveel personen in Nederland deze achternaam hebben. In 1947 waren dat er 125. Eerder werd het aantal niet bijgehouden.

Naar Zuid-Scharwoude

Cornelis Hinke werd geboren op 2 oktober 1859 in Berkhout. Toen hij in april 1883 met Guurtje Baars trouwde, gingen ze wonen in de gemeente Ursem. In die tijd was het 'van nature' gewoon dat er kinderen kwamen. Op 25 september 1884 werd hun dochter Guurtje geboren. Een jaar later verhuisde het gezin naar Zuid-Scharwoude. Cees begon hier als schoenmaker. Hij was toen niet de enige schoenmaker in Langedijk. Er waren er zeker tien. Aanvankelijk bestond het werk van een schoenmaker uit het maken én het repareren van schoeisel. Maar het maken werd aan het eind van de 19e eeuw grotendeels overgenomen door de schoenfabrieken. De reparaties aan hakken en zolen bleven de schoenmakers, of beter gezegd, de schoenherstellers doen. Want toentertijd wa-

ren de mensen zich in hoge mate bewust van recycling: bijna niets werd er weggegooid.

Op 22 december 1885 kwam hun zoon Jan ter wereld. Negen maanden later overleed hij. De kindersterfte was in die jaren hoog. Het leven ging 'gewoon' door. Op 2 juni 1889 werd Geertje geboren en op 14 april 1891 een 'tweede' Jan. Elf dagen later overleed moeder Guurtje in het kraambed. Ze was 26 jaar. De drie kinderen werden bij familie en kennissen ondergebracht. Op 17 mei overleed ook deze Jan, nog geen vijf weken oud. Hij was bij familie in Ursem.

Er kwam een tweede vrouw bij Cees Hinke in zijn leven. Op 18 april 1893 hertrouwde hij met de 31-jarige Leen van Ommen uit Alkmaar. Guurtje en Geertje kwamen weer thuis wonen. Uit dit tweede huwelijk zijn twee dochters geboren: Marie op 11 juni 1894 en Trien op 30 april 1900.

Een goed beklante zaak

Een schoenmaker moest veel uren maken, want de klant was koning. Vandaag gebracht én ook vandaag klaar; dat was de wens van velen. Zo niet, dan ging men naar een andere schoenmaker. Door prima vakwerk hoopte Hinke een goede naam te krijgen. Dat was het niet alleen. Hij nam contact op met dokter G. C. Weisenborn uit Oudkarspel. Ze spraken af dat wanneer patiënten in Zuid-Scharwoude deze dokter nodig hadden, ze zich vóór de middag twaalf uur konden melden bij Hinke. Ook deze service betaalde zich uit.

Het werd een goed beklante zaak met twee of meer knechts. Een advertentie van 15 juni 1901 bevestigt dit ook: "Meester schoenmaker Hinke vraagt zo spoedig mogelijk, tegen genot van kost en inwoning, een schoenmakersknecht en een gevorderde leerling."

**Verstond gevraagd een R. K. SCHOEN-
MAKERSKNECHT, loon naar be-
kwaamheid, bij C. HINKE, Schoenhandel,
Zuid Scharwoude.**

Ons Blad, 25 juni 1910, R.K. knecht gevraagd

In die tijd was het gewoon dat jeugdigen vanaf hun twaalfde jaar te werk gingen; veelal was dat intern. Als het in de buurt was, kwamen ze zaterdagmiddag thuis en gingen ze zondagavond weer naar hun werkhuis. Was het verderop, dan bleven ze voor een langere tijd van huis. De dochters van Cees en Leen Hinke waren hierop geen uitzondering. In de familie wordt verteld dat Guurtje een sterke eigen wil had en ondernemend was. Toen ze ruim twintig was, vertrok ze naar Den Haag, waar ze

werkte in de huishouding. Vervolgens ging ze naar Else-
ne, een deel van Brussel. Na dit avontuur emigreerde ze
in 1913 naar Californië. Zij heeft daar een zoon gekregen.

Samen sterk ...

Het is begin 1910. De concurrentie bleef. Om dit niet op
de spits te drijven werd in Langedijk de vereniging 'Eens-
gezindheid' opgericht.

Op de eerste vergadering in januari waren elf leden aan-
wezig. De voorzitter opende: *'protestanten en katholieken
hebben elkaar hier als flinke mannen de hand gereikt en zullen
zich waarschijnlijk als broeders één tonen'*.

Het doel van de vereniging was om alle schoenmakersar-
tikelen tegen dezelfde prijs te verkopen en bij ziekte
elkaar kosteloos te helpen. In de vergadering van no-
vember van datzelfde jaar bleef van die eensgezindheid
weinig over.

Het hoofdthema op die bijeenkomst was de zondagsslui-
ting na 12 uur. Er werd fel gediscussieerd over dit punt.
Er werd zelfs voorgesteld om de gehele zondag te sluiten.
Hier viel niet over te praten.

Volgens een krantenbericht in Ons Blad van 5 november
1910 waren er tien leden aanwezig. Alleen C. Hinke was
tegen dit voorstel. Hij bleef bij zijn standpunt, tenzij de
twee leden die niet aanwezig waren, ook vóór de zon-
dagssluiting na 12 uur waren. Gezien de tekst in latere
advertenties van Hinke waren die twee afwezige leden
dat niet van plan.

Op zondag 3 december 1911 blijkt hij 'den geheelen dag
geopend.'

SCHOENMAKERIJ.

Ondergeteekende C. HINKE, Schoen-
handel ZUID-SCHARWOUDE, bericht zijne
geachten begunstigers, dat hij zijn

Schoenmakerij, annex Winkel,
zal verplaatsen naar het nieuwe
pand, naast den heer P. SCHAAP alhier
en op **ZATERDAG 1 JULI a.s.** zijnen
winkel in allerlei **Schoenwer-
ken**, alsmede een ruime voorraad
Sigaren in diverse soorten, zal
openen.

Hopende veler gunst te mogen ver-
werven, zooals hij die tot heden heeft
mogen genieten.

Beleefd aanbevelend,

C. HINKE.
Zuid-Scharwoude, Juni 1911.

Ons Blad, 24 juni 1911

Er werd wel besloten om gezamenlijk chroomsmeer
(schoensmeer) in te kopen. Waarom bleef hij bij zijn
standpunt? Hij heeft vooruitgedacht. Cees Hinke opende
in juli 1911 een nieuwe schoenmakerij annex winkel.

Het adres was A 192a, nu: Dorpsstraat 456 1). Hij ver-
kocht voortaan niet alleen schoenen, maar ook sigaren,
sigaretten en pruimtabak. Dat was de reden, dat hij tegen
was. Want wanneer iemand gebrek had aan rookwaar,
dan was het mogelijk dat ze bij hem tot 's zondagsavonds
laat terecht konden.

Heden ontvangen :
Een groote collectie
Winterpantoffels en Muilen
in alle soorten en maten, van de goed-
koopste tot de fijnste soorten.
Alsmede een mooie sorteering
SIGAREN en SIGARETTEN
fijne verpakking, zeer geschikt voor
St. NICOLAAS-CADEAU.
Aanbevelend,
C. HINKE. Zuidscharwoude
Zondag 3 Dec. den geheelen dag geopend

*Schoenmaker Hinke bleef op zondag de hele dag open
(Ons Blad, 2 december 1911)*

Een droevige gebeurtenis

De gezinsfoto bovenaan dit verhaal is genomen rond
1906. De plek is zeer waarschijnlijk bij het oude huis, vol-
gens de huisnummering van toen nummer B72.

Het is waarschijnlijk de enige foto van Cees Hinke, zijn
tweede vrouw Leen en de vier dochters. Guurtje vertrok
immers kort daarna naar Den Haag.

Nog geen zes weken na de opening van de nieuwe win-
kel overleed op 10 augustus 1911 op 50-jarige leeftijd
Helena Geertruida van Ommen. In de rouwadvertentie
staat: *"Tot onze droefheid na een geduldig lijden, voorzien van
de laatste H. H. Sacramenten, overleed onze dierbare Echtge-
noote en Moeder."*

Aan welke ziekte zij overleed, is in de familie niet bekend.
Want over verdriet werd niet of nauwelijks gesproken.
Bekend is wel dat er in die periode door vervuild drink-
water veel tyfus en cholera-gevallen in Langedijk waren.

Van de laatste HH. Sacramenten voorzien :
Dirk Bruin, Jan Nijman, Grietje Bommer
hvr. van Jan de Weever, Jantje Mettes
hvr. van Dirk van Diepen, Dirk Kramer
en J. Frederiks en Helena Henke—van
Ommen

*In het katholieke Ons Blad stond dat Helena van Ommen
(Hinke moet Hinke zijn) al op 20 mei 1911 'bediend' was.
Ze overleed pas op 10 augustus 1911, dus ze had een
lang ziekbed*

Cees Hinke was op zijn 51ste voor de tweede keer weduwnaar. Zijn jongste dochter was toen nog maar elf jaar. De andere twee dochters deden het huishouden en hielpen mee in de winkel. Dat werk was voor hen niet meer nodig toen hun vader op 8 november 1917 trouwde met de 53-jarige Catharina de Wit.

Rechts op de foto de NoordBrantssche Schoen & Laarzen Winkel, vanaf 1911 de winkel van Cees Hinke

Geertje, Marie en Trientje

De drie dochters bleven niet in Zuid-Scharwoude of Langedijk wonen. **Geertje** trouwde in 1918 met Aris Groen uit Waarland. Ze verhuisden naar Uitgeest en begonnen aan de Langebuurt een kruidenierswinkel, later de Spar. In het begin voor de klanten misschien wat lastig omdat ze een Westfries woord of gezegde gebruikten dat ze niet begrepen. Toch was het voor hen een goede keuze geweest; ze hebben zich daar thuis gevoeld.

Geertje en Aris hadden geen kinderen, er was wel een meisje thuisgehaald. Geertje Hinke is overleden op 8 september 1968.

Ook in 1918 trouwde **Marie** met Toon Klijbroek uit Tuitjenhorn. Ze gingen wonen aan het Kalverdijkerlaantje. Hier had Toon een tuindersbedrijf. Uit dit huwelijk werden 6 kinderen geboren, vier meisjes en twee jongens. Begin januari 1929 kreeg Marie longontsteking, ze bracht een levenloos kind ter wereld en overleed kort daarna op 21 januari. Ze was toen 34 jaar oud. Hulp bij rouwverwerking bestond niet. De pastoor regelde een huishoudster en dat was het. In 1933 verhuisde het gezin naar de Nieuwpoortslaan in Alkmaar en later naar Visserstraat 1. Toon Klijbroek had een tuinderij aan de Hoeverweg en hij overleed in 1967.

Op de foto van 1906 is **Trientje** er duidelijk 'bijgeplakt'. Waarom, blijft een vraag. Vanaf haar geboorte had ze moeite en ook pijn met lopen. In 1924 trouwde ze met Dirk Stoop en vanaf die tijd werd ze bij de familie Stoop Trien genoemd. Eerst woonde het gezin in Eenigenburg en later in Waarland. Hij werkte aan het kanaal Omval-Kol-

horn en in de Wieringermeer en daarna werd hij weer tuinder. Uit dit huwelijk zijn acht kinderen geboren; een jongetje is op 5-jarige leeftijd verdronken. Op latere leeftijd is Trien nog geopereerd, het lopen bleef moeilijk maar de pijn was gelukkig weg. Midden jaren zestig verhuisden Dirk en Trien naar het bejaardenhuis in Tuitjenhorn. Dirk overleed op 25 juli 1968 en Trien Stoop-Hinke op 27 september 1971.

Hoe verder in Zuid-Scharwoude?

In 1914 brak de Eerste Wereldoorlog uit. Nederland bleef buiten het krijgsgewoel. Tijdens de oorlogsjaren was er een grote vraag vanuit het buitenland naar groente. In Langedijk merkten men toen nog weinig van de recessie in ons land. Na de oorlog verliep de afzet moeilijk en de

prijzen waren laag. Een slechte tijd brak aan. De winkeliers ondervonden dit aan den lijve. Alles werd op de pof gekocht en verschillende rekeningen zullen nooit betaald zijn. Tijd voor ontspanning was er ook. In een krantenverslag van september 1923 lezen we over jubileumfeesten in Zuid-Scharwoude. Het was toen 25 jaar geleden dat Wilhelmina tot koningin werd gekroond. Er waren spelen voor kinderen en ouderen en een étalage-wedstrijd, waaraan schoenmaker Cees Hinke ook meedeed.

Links voormalige winkel van schoenmaker Hinke, foto uit 1967

Op de plek van de voormalige winkel staat nu de woning met adres Dorpsstraat 456

Het jaar daarna werd hij 65, maar het woord 'stoppen' kende hij niet, want er was geen oudedagsvoorziening. Van zijn zaak konden hij en zijn vrouw leven, maar een extraatje was er niet bij. In die periode zijn door hem geen advertenties geplaatst in de regionale kranten.

Op 5 mei 1932 overleed Cornelis Hinke. Ruim twee maanden daarna werd tijdens een publieke veiling het woonhuis met erf van de weduwe C. Hinke aan de Dorpsstraat A187 voor f 3.530 verkocht. In datzelfde jaar heeft Jan Buijter de schoenwinkel overgenomen.

Vijf jaar later staat op 7 september 1937 in de krant: schoenwinkelier J. Buijter is failliet verklaard.

In een artikel in de Otterplaat van 2006 (bladzijde 4) lezen we dat Jan Buijter knecht is geweest bij schoenmaker Hinke. Ook dat hij na zijn faillissement in 1937 opnieuw begon en wel op de plek van het gesloopte brandspuit-huisje in Zuid-Scharwoude.

Een andere knecht was Jaap Koomen. Hij had later een schoenmakerij en winkel in Oudkarspel

Bijna 50 jaar heeft schoenmaker Cees Hinke in Zuid-Scharwoude gewoond. Hij is driemaal getrouwd geweest en heeft zes kinderen gekregen, waarvan twee jongens jong overleden zijn.

Zijn vier dochters bleven niet in Langedijk. Toen de jongste naar Eenigenburg verhuisde, verdween de naam Hinke uit het bevolkingsregister van Zuid-Scharwoude.

Honderd jaar geleden waren er meer dan tien schoenmakers in Langedijk. Heden ten dage kan men alleen nog in het winkelcentrum Broeker Veiling terecht voor schoenen en voor reparaties.

1) Vanaf het begin van de 19e eeuw kreeg elke woning in een wijk een nummer. Na een bepaalde tijd kreeg deze een ander nummer, omdat er huizen tussen gebouwd waren. Toen de straten een naam kregen, veranderde deze manier van nummering.

Waarland, 24 juni 2019.

Met dank aan: Piet van Kleef,
Ina Korn-Schut, Leny Korn-Klijbroek, Jan Stoop.

Geraadpleegde bronnen:

- Een kijkje in de geschiedenis van Langedijk, Maarten Kuiper
- Regionaal Archief Alkmaar, o.a. kranten
- Enkele afleveringen van Otterplaat

Herinneringen aan Jan Groothuizen

met zijn tamme meeuw

Inleiding

Dit verhaal speelt zich af in de jaren 50 van de vorige eeuw. Ik liep met mijn vader over de Dorpsstraat naar het L.S.V.V.-veld, ik was een jaar of acht. Op nummer 56, nabij de latere doorbraak naar de Tulpenstraat, stond daar een prachtige Mercedes model 170, met van die brede spatborden. Hij vertelde mij dat die van 'De Kokmeeuw' was. Dit is me altijd bij gebleven en ik moest dit eens op papier zetten. Dat is nu dus na 60 jaar.

Wie was Jan Groothuizen

1951,
Jan Groothuizen
met de jonge
zilvermeeuw,
5 maanden oud

De heer Jan Groothuizen (geboren in Sint Pancras, 1900) is groente-exporteur, bekend als dierenvriend en een kleurrijk figuur. Hij trouwt in 1927 met Catharina Mol (geboren in Zuid-Scharwoude, 1903) te Noord-Scharwoude en daar gaan ze dan wonen. Ze krijgen een dochter en 2 kleindochters. Jan had nogal wat eigenaardigheden, hier een kleine opsomming.

Jonge jaren

In zijn jonge jaren haalde hij ook van alles uit. Thuis waren ze met z'n 13-en. Er moest geholpen worden en hij zou de kippen een pannetje rijst voeren. Dat deed hij niet buiten maar in de kamer, het werd een klerezooi en hij kon voor straf weer het kolenhok opzoeken.

Op school maakte hij een vuurtje onder de inktpot, tot de hele klas onder zat.

Later

Wij zitten normaal op een stoel. Jan niet, altijd verkeerd om, rugkant naar voren. Rookte dikke Agio's en schreef, net als veel mensen in die tijd, alles op de achterkant van de sigarendoos, zijn hele boekhouding. Hij had alle dagen een nieuwe doos mee.

Voetbal trainer

Ze vroegen hem een keer als trainer voor de voetbal van L.S.V.V., maar hij had er helemaal geen zin in. Hij nam

ze al gauw mee naar het café en ze hadden hem goed geraakt. Toen zocht het bestuur gauw een ander.

Kleindochters

Jan had twee kleindochters. Die mochten altijd een sorbet halen bij de Bistro, in van die mooie bekers. Die werden verzameld in de kamerkast, een hele plank vol.

Sinterklaastijd

Met Sinterklaastijd, hij hield nogal van zoet, bestelde hij bij buurman Bouwens (de bakker) zijn hele naam in banketletters. Dit werd zijn vrouw Catharina toch te gortig, doe alleen maar je voornaam Jan, dus het werden er 3 in plaats van 14.

Auto te water

Bij de inleiding had ik het over die Mercedes. Een buurjongen van Jan had wel zin aan die auto, maar hij was pas 16 jaar. "Als u hem weg doet, koop ik hem."

"Nou dat komt goed uit, ik ga over een paar jaar rentenieren, dan kom je maar weer." Maar toen hij om de auto kwam zei Groothuizen: "ik heb hem niet meer!"

Grote teleurstelling. Wat was er gebeurd? Jan ging alle dagen naar de Broeker veiling voor de handel.

Foto omstreeks 1950 bij de Broeker veiling.

Helemaal links handelaar Jan Groothuizen.

In de schuit tuinder Jan Verduin uit Sint Pancras.

Op de kade verder van links naar rechts de vrachtschippers Jan Kliffen en Jaap Buisman en keurmeester Simon Entius

Hij zet de auto op de brug en loopt naar het afmijnlokaal. Niet veel later komen ze hem halen. "Jan het is niet goed gegaan: je Mercedes ligt in het water, maar je klompen drijven nog, die kan je zo pakken." De handrem vergeten! Als hij uitstapte, zette hij zijn klompen altijd op de treeplank en ging op zijn sokken verder. Daar kon je wel soep van koken. Zo reed hij ook altijd, klompen op de rijdersstoel.

2e van links handelaar Jan Groothuizen

Het ei van de Tamme Meeuw

Van een stel jongens uit de buurt kreeg hij een ei dat ze bij Bergen aan Zee gevonden hadden. Jan ging ermee naar zijn broer in Alkmaar die een kippenbedrijf had. Daar liet hij het uitbroeden. Na 31 dagen in de broedmachine kwam er een vogeltje uit dat zich ontpopte als jonge meeuw.

De meeuw aan de maaltijd

Menu

Met gekookte eitjes en balletjes gehakt fokte Jan het dier op. In het begin wel 20 à 25 eieren per week, later werd het afgebouwd tot 1 ei per dag. De baas hoefde maar even zijn geluid te laten horen en dan kwam hij krassend aan fladderen. In het begin bleef hij wat op het erf scharrelen en werd

goede vrienden met de poes en de hond. Zijn slaapplek was in het kippenhok, tegen donker zocht hij met veel blazen zijn stok op. Hij had eigenlijk een hekel aan dat kippenvolk.

Kokmeeuw of Zilvermeeuw

Na een paar maanden was het al duidelijk: het was een Zilvermeeuw. Hoe Jan de bijnaam 'De Kokmeeuw' kreeg is me niet duidelijk. Maar ik denk (als vogelaar) dat kokmeeuwen in de jaren 50 meer in het binnenland zaten en de zilvermeeuwen meer aan de kust. Die kende men hier dus niet zo goed. Als Groothuizen met zijn meeuw door het dorp liep (in het begin kon de meeuw niet vliegen en scharrelde wat mee) was het al gauw van "daar gaat De Kokmeeuw." Ik heb veel mensen gesproken en die hebben het over 'de tamme meeuw'.

Het kippenhok werd verlaten en de meeuw kreeg een plaats in de boet. Hij begon ook beter te vliegen en zat overdag op het kop-eind van de akker, net over de sloot. Het menu werd uitgebreid met kaas en vis en zelf scharrelde hij ook wat bij elkaar. Zondag was een feestdag, dan zweefde hij rond twee uur boven de woning om neer te strijken voor het zondagsmaal, namelijk een hoeveelheid

soep. Vermoedelijk merkte het dier aan de rust in het land, geen komen en gaan van bouwers, dat het zondag was.

Jan met zijn meeuw

Contact met Artis

Een meeuw die uit de hand at, dit was een onbekend verschijnsel volgens de ornithologen. Dus was het niet onopgemerkt gebleven bij krant en radio.

Dit zeldzame geval van dierenliefde tussen mens en meeuw had men bij Artis nog nooit meegemaakt. Meneer Portielje van Artis belde, die wilde graag de meeuw hebben. Hij deed er onderzoek naar en schreef daar ook over. Portielje was een autoriteit op dierpsychologisch gebied. Hij was bekend door de Verkade-albums voor de Tweede Wereldoorlog en zijn bijdragen voor radio en kranten. Maar dat deed Jan niet, hij vond het veel te grappig. De heer Portielje vroeg wat Jan hem te vreten gaf en toen hem dat verteld werd, zei hij: "geen wonder dat het beest niet meer weg gaat, een veel te best kosthuis. Als je mij zo zou trakteren, zou ik ook nooit meer weggaan!" Even later kon Jan hem pareren op de vraag, wat voor geslacht de meeuw had. "Nou meneer Portielje, precies weet ik het niet, maar ik denk een mannetje. Vorige week moest de bus voor hem stoppen op de Dorpsstraat, was hij net op weg naar het café van Dignum aan de overkant ..."

Courant

Een paar keer is de schrijvende pers langs geweest. In een uitgebreid artikel in januari 1951 wordt het hele gebeuren beschreven in de Alkmaarsche Courant. Een van die keren, alles was verteld over de meeuw en ze waren klaar, zei Jan tegen die schrijver: "ik heb ook nog een tamme Mol, die doet alles wat ik zeg." Nou daar keek hij bar van op. Ze zat er gewoon bij, het was zijn vrouw (meisjesnaam Mol)!

Slot

In het begin heeft men gedacht dat de meeuw wel zou vertrekken bij de volwassen leeftijd van 4 jaar en geslachtsrijp, maar dit is niet gebeurd. Alleen drie dagen per jaar trekt hij erop uit, maar komt elke keer weer terug. De Zilvermeeuw heeft zich zelf een leven aangewend, dat is misschien wel het meest wonderlijke, en is toch stokoud geworden.

Bronnen:

- Regionaal Archief Alkmaar
- Diverse kranten
- Vroegere burens: Bouwens, Engeringh, Smit
- De broers Bram en Willem Leegwater uit Broek op Langedijk
- Familiearchief kleindochters Tina en Jacqueline Bakker

Jan Mulder: een leven van werken en... werken

Je moet het ijzer smeden als het heet is

Er zullen heel wat tuinders en vele andere klanten en passanten 'dank je wel' hebben gezegd tegen Jan Mulder (1909-1960) van de smederij in Oudkarspel in de jaren 1947 tot en met 1969. De smid, een allrounder in zijn vak, zal menig tuinder de helpende hand hebben geboden als zijn Agria of koolvlet weer eens stuk was. En dat was meestal net voor het weekend. Dan was het gauw: "Jan, hij leit an de kant. Ken ik hem maandag weer gebruiken?"

De weekenden waren voor Jan met de 'Gouden oogst'-sigaar in het hoofd gewone werkdagen, zoals een maandag of een vrijdag. Jan ging nooit op vakantie. Altijd stond hij klaar voor zijn tuinders, zijn echte klanten. In zijn smederij, vol met gereedschap en machines, stond hij daar met bezweet hoofd en pet boven het vuur.

De fikse wilg achter de smederij waaraan de paarden werden vastgebonden om te worden beslagen

Achter het huis keuvelen over alles en nog wat met v.l.n.r. Marie, buurvrouw Hart en Nel Kroon. Olievaten met voorraad genoeg

Een zware hamer in zijn ene grote hand en met de andere knuist probeerde hij een hoefijzer passend te slaan. Want dat deed Jan ook. Illegaal besloeg hij de paarden die achter aan de grote wilg waren vastgebonden. De dienders waren erop uit om Jan te betrappen met zijn werkzaamheden, want hij had hiervoor geen vergunning. De smederij, waar ook een travalje (hoefstal) was om paarden te beslaan, werd niet gebruikt of soms een heel enkele keer. De diender ving bot.

Witgoed

We schetsen hier een situatie van de jaren dat smederij Mulder nog een begrip was voor velen uit de Langedijk en ver daar buiten. Marie Kansen was de vrouw van Jan en kwam uit Noord-Scharwoude, waar haar ouders aan de Handelskade een kunstmesthandel runden. Ze huwde met Jan en bestierde later de winkel die bestond uit witgoed en allerlei kleine huishoudelijke apparatuur.

Eerder werkte de wat nors ogende maar hartelijke Groninger (de Mulders kwamen uit Farmsum, bij Delfzijl) bij Koninklijke houtfabriek Eecen als monteur/chauffeur. Samen met o.a. Piet Witteveen werkte hij tegenover het bedrijf in de (nog bestaande) woning/garage ten noorden van de familie Wouter en Marion Eecen, aan het rollend materiaal inclusief de Ford van de heer Jan Eecen. Maar Jan Mulder wilde voor zijn eigen beginnen en huurde in 1947 het pand van Cor Butter aan de Dorpsstraat (nu de doorsteek naar de Kasteelstraat).

Jan Mulder in de Dorpsstraat, lopend voor het huis van Wouter en Marion Eecen

Links boven de werkplaats/garage van Eecen waar Boelo en Jan Mulder werkten

Op de achtergrond nog net te zien café Schilderman, later Celavie en nu De Heerlijkheid

Vader Boelo Mulder hielp veelvuldig mee ondanks zijn pensionering. Dat Boelo ook regelmatig moest helpen bij Eecen vond hij niet erg. Ook werkte hij daar Ten Brug-gencate uit de Spoorstraat in om het vak te leren. Werken was voor de Muldertjes toch geen probleem.

Boelo Mulder
met zijn vrouw
Johanna de Vries

Pomp

Buiten de smederij, naast de ingang voor de paarden, stond de benzinepomp met het merk Chevron. Het is een apart verhaal. Vooral veel vakantieverkeer kwam langs bij de smederij. Mensen vroegen dan vaak de weg naar hun bestemming. Maar Jan had het in die tijd, op zijn zachts gezegd, niet zo op de Duitsers.

2^e van rechts is Gert Greeuw (met pet en sigaret) en Jan Mulder (ook met pet) is daar weer achter te zien. Eind september 1944 was er in Oudkarspel een Rode Kruis-actie voor Arnhem (foto uit collectie Möller)

Toen een Duitse gast de weg vroeg, stuurde hij deze, na eerst de tank tot aan de rand toe te hebben gevuld een geheel verkeerde weg op.

De smederij aan de Dorpsstraat met benzinepomp

Al deze wetenswaardigheden waren ver voor mijn tijd. Ik liep als klein jochie van 2 met mijn klompjes de voordeur van de winkel binnen. Keek mijn ogen uit wat daar allemaal lag uitgesteld. Fietsen, wasmachines, strijkbouten en elektrische spullen als stopcontacten en bossen draad. Te veel om op te noemen. De winkel was groot maar ik zocht rechts de deur naar de kamer. Daar viel op naast de tafel en stoelen een groot bureau met heel veel paperassen. Wist nog niet dat dit veelal rekeningen waren die moesten worden geïnd. Of daar tijd voor was . . .

Tante Marie, want zo noemde ik haar, was achter in de keuken. Klos, klos. De gang liep sterk af. Het zal de zompige ondergrond wel geweest zijn maar ik hoorde gesprekken in het kleine keukentje. De percolator (pruttelpot) stond de gehele dag op het petroliestelletje. Opa Boelo, Jan en zijn vrouw Marie deden een 'koppie'. De deur rechts tegenover het keukentje was het walhalla van 'ome' Jan. Daar zag ik het vuur branden en heel veel hamers, beitels en ander smidsapparatuur. Aan de zoldering waren grote en kleine houten wielen met transportbanden 'geplakt' om een grote boor of schaaf in werking te stellen. En overal 'rotzooi' op de werkbanken. Dat zagen Freek de Boer en Gert Jan Langedijk ook maar deze hobbygasten gaven daar niet om. Zij mochten van Jan rustig 'studderen' in zijn domein. Daarna vertrok ik weer naar ons kleine huisje naast de loods.

Marie Mulder voor schuit 'Grietje' en de loods (1963)

Teren

Deze loods was eerder van Cor Kuiper die een groente/vrachtbedrijf leidde. De werknemer van Kuiper, Karel Lieman, woonde toen nog in die kleine woning maar vertrok na beëindiging van het bedrijf van Kuiper. Het werd toen het huisje van Jan en Truus Wijte en kleine Herman. Toen het groentebedrijf stopte nam Jan Mulder deze loods over. In deze enorme ruimte werden schuiten geteerd en opgeknapt.

In de strenge winters kon je nog gewoon met de trekker op het ijs. Rechts het kleine huisje van Jan en Truus Wijte

Middels een helling en een sterke kabel werd de akkerschuit vanaf de Voorburggracht (Barnewiel) naar binnen getakeld.

De mannen voor de nieuwe freesmachines. V.l.n.r: Wim Feller (knecht), Jan Mulder, zoon Dik en opa Boelo Mulder

Later werden daar ook de nieuwe freesmachines zoals de Bungartz en Agria's verkocht aan tuinders wat een groot succes bleek. Tegen de wand stond een oude 1 cilinder BSA. Het was een bezienswaardigheid op wielen.

Na enkele jaren vertrok de familie Wijte naar Broek op Langedijk en huurde Jasper Vet, werknemer van de firma Eecen, nog tot de verkaveling dit pandje. In circa 1970 werd alles gesloopt en werden huis, winkel, loods en huisje met de grond gelijk gemaakt, samen met de schitterende boerderij van de familie Hart om een doorsteek naar de toekomstige Voorburggracht te realiseren.

Alleenstaande Annebuur Hart had de prachtige boerderij naast de smederij. Volgens Dirk Kos, toen nog een kleine jongen, hoorde hij bij het helpen van groenteboer Visser Annebuur achter de loods luidkeels op galmende toon zingen over het water Barnewiel dat zelfs de vissen een tijdlang richting de bodem doken en de vogels een heenkomen zochten. Zij was in haar spraak ook niet zacht bij stem, volgens de overlevering.

Buurvrouw Hart in de deuropening van de verdwenen boerderij

Ijsbaan

Buiten zijn drukke werkzaamheden in de smederij zat Jan Mulder ook niet stil en deed nog veel ander werk. Zo verzorgde hij de verlichting en masten voor de ijsbaan van de schaatsclub aan het Barnewiel. Later verhuisde de ijsbaan achter houthandel Eecen, dichtbij het Waardje.

Jan was ook nog bestuurslid van de voetbalclub D.T.S. uit Oudkarspel. Hij hielp mee de nieuwe kleedkamer te realiseren, zo ook de elektriciteit, sanitair e.d. Ook het afval van carbid werd bij Jan gehaald om de lijnen van het voetbalveld te markeren.

De brug naar het voetbalveld (achter voorheen Celavie, nu De Heerlijkheid) afkomstig van de fa. Hart zuurkool hielp hij ook om te plaatsen. Jan was zeker een trouwe supporter van zijn zoon Dik.

Samen met vader Beers (van Piet en Freek) gaf Jan het nodige commentaar over hun spelstijl en opvattingen.

Klomp

Tijdens een wedstrijd tegen B.K.C. 1 liep Jan het veld op na een zoveelste overtreding tegen Freek Beers. Hij gaf de achterhoedespeler van die club met de klomp een klap op zijn kop. Voorzitter Lou Kalverdijk moest als voorzitter en vriend hem toen schorsen.

Een echte Langedijker in die tijd kolfde, zo ook Jan Mulder. In de jaren 50 is hij lid geworden van de kolfclub 'Onder vrienden'. In 1957 is Jan samen met Cees Vlug en Piet Gelder in Venhuizen korpskampioen van Nederland geworden.

*Korpskampioenen in 1957,
v.l.n.r. Piet Gelder, Cees Vlug en Jan Mulder*

Naast het spel maakte hij samen met Jan Bakhuis kolfklieken. Echt hele mooie meldde zoon Dik laatst in Andijk waar deze memoires werden opgetekend. Dik speelt nog steeds met die kliek. Jan Mulder overleed in oktober 1969. Marie Mulder-Kansen heeft nog jaren in de Kasteelstraat gewoond op een steenworp afstand van waar eens de smederij heeft gestaan.

Zoon Dik

Toen Jan en Marie Mulder in 1947 de smederij overnamen was Dik 9 jaar. In de jaren daarna was het de school en D.T.S. Vader Jan dacht dat zoon Dik de zaak wel zou willen overnemen maar daarmee had hij het lelijk mis. Dik zag dat niet zitten.

Hij vertrok op zijn 21ste, na school en avondcursussen te hebben gedaan, niet naar militaire dienst maar zocht het in de grote vaart. Hij vertok naar de KNSM en voer op verschillende grote schepen de wereld rond. Ondertussen leerde hij voor 4e, 3e en 2e machinist bij de Hogere Zeevaart school.

In 1962 ontmoette Dik zijn huidige vrouw Marian Visser die toen nog in Nieuwe Niedorp woonde. Zij trouwden in 1964.

Dik kocht een woonboot van Jaap Deutekom. De boot werd bij Bertus de Waal opgeknapt voor bewoning.

*Dik Mulder thuis in
Andijk aan de koffiebar*

*De woonboot van Dik en Marian
(nog net op de voorgrond te zien)*

Het paleisje voor de jongelui lag vast aan de wal bij de Noord-Scharwouder veiling. Na 10 jaar varen solliciteerde Dik bij de PWN. Daar werd hij aangenomen en stond een huis in Andijk tot hun beschikking. Dik verkocht de boot toen aan Guus de Rijcke.

Bronnen:

Interview Dik Mulder

Familie-archief Mulder

Bestuur ijsclub Volharding uit ongeveer 1925

Bestuur van de ijsclub 'Volharding' te Oudkarspel, omstreeks 1925

Rens Valkonet zit regelmatig oude foto's te bekijken die zijn moeder ooit in een schoenendoos bewaarde. Als hij weer een foto vindt die interessant is voor de Otterplaat, dan stuurt hij die op naar onze redactie. Wij zijn daar altijd heel blij mee.

Deze foto uit ongeveer 1925 van het bestuur van de ijsclub Volharding geeft een mooi tijdsbeeld.

Ze hebben zich voor de foto netjes aangekleed en kijken ook wel met een zekere trots naar de camera.

Opvallend is dat ze allemaal een hoofddeksel hebben, we zien een hoed en voor de rest petten. In die tijd hoorde een hoofddeksel een beetje bij je kleding.

Je laten afbeelden met een sigaret is in die tijd ook helemaal niet raar. Het gaf een bepaalde stoerheid aan een man.

Gelukkig heeft Rens ons ook alle namen kunnen geven!

Dat zijn, steeds van links naar rechts:

Achterste rij:

P. Eecen, A. Kooij, P. Blom

Middelste rij:

P. Gelder, P. Eiland, W. van Hout, F. Moeijes

Voorste rij:

Jan de Wit, Jaap Kos, D. Eecen

Cees Zijp, Langedijker soldaat in de tropen

Op West Java

Van Zuid-Scharwoude naar Nederlands-Indië

Soms sturen tijdsomstandigheden iemand een volkomen onverwachte kant op.

Ook vele Langedijkers hebben dat ondervonden. In dit blad wordt regelmatig zo'n geschiedenis beschreven om te laten zien wat iemand allemaal mee kan maken. Dan blijkt uit de reacties dat de Langedijker gemeenschap er nauwelijks weet van heeft en het goed is dat het bekend wordt.

Cees Zijp is hier ook zo'n voorbeeld van. Hij werd als jonge knul uit het veilige Zuid-Scharwoude naar de andere kant van de wereld gestuurd. Als dienstplichtig militair 'mag' hij na een opleiding bijna twee jaar zijn leven wagen om Nederlands-Indië te redden.

Het zal voorgoed een stempel op zijn leven drukken.

De dienstplicht roept

Cees Zijp (1928) is het derde kind uit een gezin van 14 kinderen waarvan er 11 in leven bleven. Zijn vader had een brandstoffenhandel in Zuid-Scharwoude en een tuinderij. Werk genoeg en van jongs af aan meehelpen was normaal.

Na zijn verplichte schooltijd gaat hij in Alkmaar bij een garage werken want hij wil graag automonteur worden. Het liefst zou hij later zelf garagehouder worden. Zijn baas wilde hem het vak wel leren maar dat moest dan wel zonder salaris.

Na een tijdje zei zijn vader "dan kun je net zo goed bij mij komen werken" en zo komt hij in de brandstoffen terecht. Wel leert hij 's avonds voor diverse diploma's, waaronder het middenstandsdiploma, want zijn droom van een eigen bedrijf laat hem niet los. Tot zover is er nog weinig bijzonders aan te wijzen in zijn bestaan. Ook niet als hij in 1946, zodra hij 18 jaar is (29 juni jarig), wordt gekeurd voor de militaire dienstplicht.

Zelfs niet als hij begin 1948 wordt opgeroepen om in Amersfoort opgeleid te worden bij de Genie.

Cees Zijp in militair uniform, thuis in Zuid-Scharwoude, maart 1948

Gelegerd in de gebouwen van het concentratiekamp dat in de oorlog berucht was, doet alles nog erg aan de Tweede Wereldoorlog denken. Trouwens, het ministerie waar het leger onder valt heet dan nog Ministerie van Oorlog en dat zegt ook genoeg over die tijd.

Maar dan komt die volkomen onverwachte omslag in zijn bestaan: zijn onderdeel is aangewezen om naar Nederlands-Indië te gaan. Daar moet de orde en rust worden hersteld omdat de republiek Indonesië is uitgeroepen. De bevol-

king is in opstand gekomen tegen het Nederlands gezag en er moet een leger heen. Je kunt je daarvoor opgeven als oorlogsvrijwilliger, maar die groep blijkt te klein om in dat enorm grote land iets voor te stellen. Dus komen de dienstplichtigen in aanmerking, waaronder Cees, die na zijn opleiding klaar is om ingescheept te worden. Hij krijgt 14 dagen inschepingsverlof en moet zich 4 oktober 1948 weer melden in de kazerne. Dat komt mooi uit om zo nog de Zuid-Scharwouder kermis in september voluit mee te kunnen maken!

Inschepen en de overtocht

Het troepenschip 'Zuiderkruis' vervoert de soldaten

— Het troepenschip „Zuiderkruis” is met 1400 militairen aan boord weer naar Indonesië vertrokken.

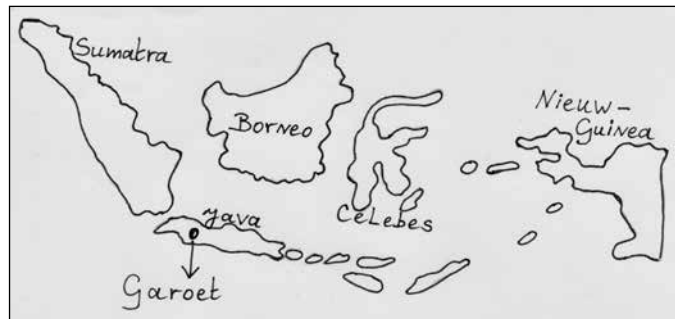
De Vrije Alkmaarder, 9 oktober 1948, Zuiderkruis vertrekt met Cees Zijp aan boord

In oktober 1948 ligt het schip 'Zuiderkruis' klaar waar 1400 mannen in vervoerd gaan worden, de warmte tegemoet van de tropen. Het was een zogenaamd Victory-schip voor troepentransport, dat is een schip met grote ruimtes dat vooral bedoeld is om er troepen in te vervoeren. Cees: "Er waren stapelbedden 5 hoog waar het in een bedompte atmosfeer amper uit te houden was. In het voorschip was er een ruimte voor wat vertier waar je ook kon zitten. In een roulatiesysteem konden groepen daar een tijdje verblijven. We wisten totaal niet wat ons te wachten stond, ze zeiden niks, alleen dat Indië in gevaar was. We zouden daar wel horen wat we precies moesten doen."

De hele overtocht duurt ongeveer een maand. Hoe lang ze daar moeten blijven is onbekend, niemand weet welke ontwikkelingen er komen. De normale dienstdienst is voor een dienstplichtige anderhalf jaar, maar langer zal het toch hopelijk niet gaan duren.

Gestationeerd op Java

Aangekomen in Nederlands-Indië blijkt zijn standplaats de plaats Garoet op Java te zijn. Dat lijkt in niets op wat hij gewend is in Langedijk. Het is er warm (30-35 °C), bergachtig, er zijn nauwelijks wegen en bruggen en het is er constant gevaarlijk door de oorlogssituatie. Java is ook ruim drie keer zo groot als Nederland, dus reizen in zo'n groot gebied duurt ook altijd veel langer.

Nederlands-Indië, met de oude benaming van de eilanden

Cees ziet dat de bruggen die zij als genietroepen bouwen de volgende dag vaak weer zijn vernield.

Brug rechts is vernield, links wordt daarom maar weer een nieuwe gebouwd

Daar moet dus bewaking bij. Dat geldt zeker ook voor hun kampement, waar op elke hoek in een vierkant een geschutskoepel is geplaatst. Vooral 's nachts zijn de tegenstanders actief die een guerrilla-oorlog voeren. Die sluipen 's nachts onder dekking van de donkere nacht door het hoge gras naar het kamp. Schieten op wat beweegt om ze uit te kunnen schakelen vraagt voortdurend dat je paraat bent.

Cees in de Bren-put op wacht, bij het kamp in Garoet; Bren(gun) is een automatisch wapen

Niet de enige Zijp

Ondanks alle gevaren is hij nooit gewond geraakt en dat geldt ook voor de andere Zijp-en. Hij is namelijk niet de enige Zijp in Nederlands-Indië, er zitten ook de twee neven Martinus en Dirk Zijp. Bovendien zit zijn aanstaande zwager Kees Dekker (verkering met zus van Cees Zijp) er ook nog. Van hen is Martinus Zijp degene die zich als vrijwilliger heeft opgegeven. Cees kan zich herinneren dat ze samen een keer aan het aardappelen rooien waren in de Bleekmeer en dat Martinus dat werk verschrikkelijk vond. Dat vond hij geen leven en dan leek hem een leven als soldaat heel wat aantrekkelijker. Hij doet de parachutisten- en commando-opleiding en voelt zich goed thuis in het leger. Later in dit verhaal zal hij weer ter sprake komen.

Staand v.l.n.r.: Martinus Zijp Kz. en Dirk Zijp Dz.
Zittend v.l.n.r.: Kees Dekker en Cees Zijp

Na bijna twee jaar terug naar Langedijk

Na 4 jaar van militaire en politieke strijd is Nederland gedwongen om Nederlands-Indië los te laten. Op 27 december 1949 wordt officieel de soevereiniteitsoverdracht getekend en het Nederlandse leger kan naar huis.

Dat vergt nog heel wat organisatie om de mensen en het materieel terug te varen. Alles gaat namelijk per schip en het aantal schepen is beperkt. De kranten in Nederland melden steeds welke schepen er vertrokken zijn, met de datum en haven van aankomst.

Alleen fitte soldaten zijn dan te zien. Gewonden uit de ziekenboeg gaan naar een apart schip dat in het donker arriveert. Regionale kranten publiceren passagierslijsten met de namen van soldaten uit die streek.

Op de thuisvaart

Er zijn momenteel vijf schepen uit In donesië op weg naar Nederland met militairen, eventueel met gezinnen, aan boord. Met de „Goya”, welke vermoedelijk 29 Juni in Amsterdam zal arriveren varen mee:

A. v. d. Werf e. g., Alkmaar;
J Bas, Oudesluis
H W Arendsen, Alkmaar
J C van Eekelen, Den Oever
V Groot, Noordscharwoude
H W Oudhoff, 't Zand
P Stoop, Rustenburg
D E v d Zaag, Sloodorp
A F J Baars, Schoorlham
C Broersen, Oudesluis
J H Dalenberg, Alkmaar
S van Duin, Obdam
P de Bakker, Middenmeer
L H Geertse, Barsingerhorn
J Keuning, Heiloo
N Schouten, Alkmaar
H Wilbrink, Heiloo

*De Vrije
Alkmaarder,
20 juni 1950,
passagierslijst
met Vok Groot*

*Feestelijk onthaal bij ouderlijk huis in Zuid-Scharwoude.
De soldaat rechts is Vok Groot*

Op de foto zien we dat hij zijn uniform hiervoor weer heeft aangetrokken. Zo weten we dat Vok Groot uit Noord-Scharwoude, de later zo bekende beheerder van het postkantoor in Noord-Scharwoude, op 29 juni 1950 zal arriveren. Hij zat ook op Java en is mooi op tijd om de een week later verwachte Cees Zijp te verwelkomen bij zijn thuiskomst.

Met de Kota Inten varen de volgen de jongens huistoe. Zij zullen vermoedelijk 5 Juli te Rotterdam aankomen.

Tr van Loenen, Warmenhuizen
N P Beers, Heerhugowaard
C G Kant, Burgerbrug
J P Wokke, Heerhugowaard
C Zijp, Zuidscharwoude
J W van Duis, St. Maartensbrug
E G v d Horst, Heiloo
J Rentenaar, Woudmeer
J v d Borden, Alkmaar
F Waalewijn, Alkmaar
P F Immens, Harensarspel
S P Molenaar, Warmenhuizen; C J J Sijm, Opmeer! P J Does, Heerhugowrd.
J Bruinewoud, Oudesluis
J Olie, St. Pancras
N J Groot, Alkmaar
J C Huibers, Schagen
H Kleve, Alkmaar
Smith, Wieringerwerf
S J Botman, Alkmaar

*De Vrije
Alkmaarder,
20 juni 1950,
passagierslijst
met C. Zijp*

Een week na zijn verjaardag van 29 juni keert Cees in 1950 terug in Langedijk. Hij is dan bijna twee jaar weg geweest. Nadat zijn schip in Rotterdam is aangekomen, wordt hij per bus thuis afgeleverd.

Cees:

“Daar ging je dan in je militaire kloffie en plunjezak, geen cent op zak, geen andere kleren, geen andere baan, red je maar. De sergenteant op de bus zei toen ik uitstapte “bedankt en het beste.” Ik werd wel ontvangen door de hele buurt en de familie zat in de kamer. Geen gemeentebestuur of verenigingen die je verwelkomden. Ik kon de volgende dag meteen weer aan het werk want mijn vader vond dat ik nu wel lang genoeg vakantie had gehad. In de hele maatschappij was er trouwens geen waardering. Winnaars zijn altijd helden, maar verliezers zijn schurken of criminelen en we waren Indië toch kwijtgeraakt? Dan had ik nog de mazzel dat ik in totaal meer dan twee jaar militair was geweest, dan kreeg je namelijk f 1.000 als premie. Sommigen werden net iets eerder naar huis gestuurd om dat te voorkomen.”

Aanpassen en doorgaan

Praten over die ervaringen in dat verre land ging daarom niet. De reactie werd: aanpassen en gewoon doen, de mensen wisten toch niet waar je het over had. Aan de buitenkant zag je niets aan die teruggekeerde soldaten die eigenlijk erg veranderd waren. Herinneringen zitten immers in je hoofd en pas door een bepaalde omstandigheid komen ze soms weer terug. Verder blijven ze in je hoofd opgeborgen. Bovendien moet er gewerkt worden en Cees doet dat weer in de zaak van zijn vader met de brandstoffen: steenkool, petroleum en olie.

Dat wordt echter allemaal overbodig in de jaren 60 door de gasvondsten in Groningen. Wel geeft dit een kans om iets nieuws te gaan doen, hij wilde toch altijd graag garagehouder worden? Voorzichtig eerst beginnen met een wasserette voor auto's. Toen dat goed liep, kwam er een betere en een tankstation en . . . de altijd zo graag gewilde garage. Hij haalt na zijn 40e nog het monteursdiploma en het werk neemt hem behoorlijk in beslag. Toch blijven de belevenissen uit Nederlands-Indië sluimerend een rol spelen. Vooral de gesneuvelde Langedijkers in Nederlands-Indië houden hem bezig. Maar ook hoe het met zijn neef Martinus Zijp was afgelopen. Hij gaat over tot actie.

Actie voor gesneuvelde Langedijkers na de Tweede Wereldoorlog

Ruim 100 Langedijkers hebben in Nederlands-Indië gediend na de Tweede Wereldoorlog. Na de overdracht aan Indonesië, eind december 1949, kan de balans worden opgemaakt: er zijn vijf gesneuvelden die allen hun graf in Indonesië hebben.

Is dat een reden dat er minder belangstelling voor is dan de slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog? Die staan op het monument De Stier, maar zouden deze vijf er eigenlijk ook niet bij moeten staan? Zij hebben hun land toch gediend? Cees zoekt contact met het gemeentebestuur en voert veel overleg om dit voor elkaar te krijgen. Hij vindt ook dat wie in Korea gesneuveld is tijdens de Koreaanse Oorlog (1950-1953) erbij hoort. Dat is er maar eentje geweest, Martinus Zijp, inderdaad de al eerder genoemde neef van Cees die gelijk met hem in Nederlands-Indië zat. Die ging als vrijwilliger naar Korea en was onderdeel van de strijdmacht van de Verenigde Naties. Die hadden een internationaal leger samengesteld tegen Noord-Korea dat door de Veiligheidsraad was

Twee nieuwe stenen bij De Stier, links voor Korea en rechts voor Nederlands-Indië

veroordeeld als de agressor. Tijdens hevige gevechten was hij daar gesneuveld op 1 juni 1951.

Na veel inspanning en overleg met de gemeente krijgt Cees tenslotte alle medewerking. Er komen voor Korea en Nederlands-Indië twee mooie gedenkstenen bij De Stier die op 19 december 1998 worden onthuld. Na een bijeenkomst in Concordia, waar kameraden van Martinus Zijp voor het eerst over hem spreken, gaat het gezelschap naar het nu complete monument.

Op 4 augustus 1999 is er zelfs apart nog een officieel ere-saluut van oud-kameraden van Martinus Zijp, die hem op die wijze gedenken. Voortaan worden bij de jaarlijkse dodenherdenking op 4 mei alle slachtoffers herdacht.

Bloemen leggen na plaatsing nieuwe stenen voor slachtoffers Korea en Nederlands-Indië, v.l.n.r. Jb Smit - D. Schoon - Cees Zijp

Oprichting Veteranenclub

Bij veel oud-strijders is er behoefte om nog eens terug te gaan naar de plaatsen waar ze gelegerd waren. Aparte Veteranen-reizen voorzien in die behoefte en in september 1999 stapt ook Cees met dat doel in het vliegtuig.

Cees:

"Bij de landing in Indonesië kwamen er heel wat emoties bij me los. Ik moest eerst eens zitten en alles tot me door laten dringen. Op die reis waren er alleen maar veteranen en we konden daarom over van alles goed met elkaar praten. Bij mijn standplaats was erg veel veranderd zag ik, maar de brug die we gemaakt hadden die lag er nog!"

Het was goed bevallen, zo'n reis met veteranen die elkaar goed begrepen. Terug in Nederland overlegt hij met een kameraad om een eigen veteranenclub op te richten om die gesprekken gaande te houden. Dan kan iedereen in zijn eigen omgeving de verhalen kwijt onder lotgenoten en dat kan alleen maar opluchten. De club komt er en in een Veteranencafé komen ze maandelijks bij elkaar, eerst maar 10, maar het breidt uit naar 50 veteranen die de bijeenkomsten bezoeken. Eindelijk onder elkaar om overal over te kunnen praten.

Aan de keukentafel: Cees met foto's en documenten die hij altijd overzichtelijk heeft bewaard

Ervaringen delen met andere veteranen

Daar ontstaat een nieuw idee, het starten van een actie om een Veteranendag in Langedijk te organiseren. Het college omarmt dit idee en neemt de organisatie in 2002 op zich. Dat enthousiasme is zo groot dat de gemeenteraad niet wordt ingelicht en die voelt zich gepasseerd. De raad wil het voor het jaar daarop daarom niet meer bekostigen. Na gesprekken met Cees zien diverse politieke partijen echter in hoe belangrijk zo'n dag is voor de waardering van veteranen binnen de eigen gemeente. De raad gaat ermee akkoord en vanaf dat moment is het een jaarlijkse traditie gebleven.

Bereikt wat hij wilde

Cees Zijp kan tevreden zijn. Het kostte veel tijd en moeite maar hij kreeg het wel voor elkaar: uitbreiding van het oorlogsmonument De Stier, het Veteranencafé en de jaarlijkse Veteranendag in Langedijk.

Hij is ook een voorbeeld van iemand die niet door alle nare ervaringen in negatief gedrag is weggezonden.

Omdat hij altijd positief probeerde dingen voor elkaar te krijgen in de Langedijker gemeenschap, kon hij zijn acties met succes afsluiten.

Bronnen:

Familiearchief van Cees Zijp

Interviews met Cees Zijp

Krant De Vrije Alkmaarder

Ooit had Langedijk een eigen ambulance

Tekst op de ambulance

Een eigen ambulance

In het begin van de jaren 60 van de vorige eeuw vond men dat er in Langedijk een ambulance moest komen. Langedijk was voor de ruilverkaveling nog moeilijk bereikbaar en het duurde te lang tot er een ambulance van buiten arriveerde. Daarom werd er geld door het bedrijfsleven (f 4.500) en de gemeenschap van Langedijk en Sint Pancras (f 2.500) bijeen gebracht. In september 1964 is er op het gemeentehuis in Noord-Scharwoude de officiële overdracht aan de afdeling Langedijk van het Nederlandsche Roode Kruis. De ambulance is een Ford Taunus Transit.

Dat er een degelijke ambulance is aangeschaft, blijkt wel uit het feit dat die nog steeds te bewonderen is in het Nationaal Ambulance- en Eerste Hulp Museum in Leiden! De ambulance wordt door EHBO-ers bemand die zich vrijwillig daarvoor hebben opgegeven.

Bewondering buiten van de ambulance door v.l.n.r. Hoekstra en Beumer van het Roode Kruis Langedijk, Burgemeester Zwart en gemeentebode Jan Ijff

Maartje Barten-Vonkeman was zo'n vrijwilligster

Zij heeft zich 18 jaar lang vrijwillig ingezet voor dit werk. Ze moest als rijder eerst een opleiding voor E.H.B.O. doen bij dokter Germann plus nog een verdere opleiding in het Sint Elisabeth Ziekenhuis in Alkmaar.

Maartje vertelt over die periode: "De Ford Taunus was eigenlijk niet groot genoeg als er twee mensen vervoerd moesten worden: de brancards lagen dan boven elkaar.

Twee brancards boven elkaar

Eenmaal was er een heel lange man met een gebroken been en toen moest de achterdeur open blijven, anders kon hij niet languit liggen . . . Ik begon in 1969 nadat ik mijn E.H.B.O.-diploma had gehaald en had van 1970 tot 1989 een bordje aan de deur. Ik kreeg dit bordje van meneer Bant van de Spoorstraat, die daarvoor bij de E.H.B.O. zat. Inwoners konden bij mij terecht voor de eerste hulp-kist of om assistentie te vragen. Om te kunnen worden opgeroepen, gebruikte ik een mobilofoon. Er waren nog 8 andere rijders die hetzelfde werk deden. Je moest altijd klaar staan, ook 's nachts en in het weekend. Toen ik begon, was onze dochter Marieke 2 jaar. Als ik opgeroepen werd, bracht ik Marieke naar buurvrouw Aarts, die woonde aan de overkant. Als er een ongeluk was gebeurd, moest de chauffeur van de ambulance, waaronder Willem Vader, een rijder zoeken. Later werd er een schema gemaakt en had elke rijder dienst. Ongelukken met kinderen waren het ergst. Een ongeluk op het kruispunt waar nu de stoplichten zijn, in Zuid-Scharwoude, maakte dat ik met het werk ben gestopt."

De ondergetekende, (hoofd)commissaris/
hoofd van Politie te

Langedijk

verklaart, dat de houder van dit diploma op de door de politie afgezette terreinen kan worden toegelaten tot het verlenen van Eerste Hulp bij Ongelukken, zulks ter beoordeling van de ter plaatse aanwezige politieambtenaar

Deze tekst stond ook op het diploma van Maartje

Nieuwe ambulance

Omstreeks 1970 wordt de Ford Taunus Transit vervangen door een Mercedes. Van een busje naar een echt moderne ambulance is een verbetering. De ambulance stond in de garage, waar eerder de gasfabriek was, aan de Westerstraat in Noord-Scharwoude. Chauffeur Willem Vader woonde daar heel dichtbij zodat hij snel kon handelen.

De Ford Taunus Transit werd ingeruild voor een Mercedes in 1973.

V.l.n.r.: Achter portierdeur Willem Vader - K. Hoekstra - burgemeester Zwart - mevr. Wissel

Ambulance moet weg

In de jaren 80 komen er nieuwe plannen waarin de ambulance van Langedijk niet meer voorkomt. Daar komen wel protesten en demonstraties tegen, maar dat zorgt slechts voor vertraging voor die nieuwe opzet. Begin 1986 is er overleg binnen de basisgezondheidsdienst Noord-Kennemerland over de toekomstige indeling van ambulances. Voortaan zal het ambulancevervoer in regio Noord-Kennemerland centraal worden uitgevoerd vanaf een nieuwe ambulancepost naast zwembad de Hoornsevaart in Alkmaar.

Door verbeterde aanrijtijden hoeft Langedijk vanaf 1987 zelf geen ambulance meer te hebben. In de jaren hierna wordt de ambulancezorg ook steeds verder geprofessionaliseerd. Eind jaren 80 wordt een landelijke opleiding voor ambulanceverpleegkundigen en -chauffeurs gerealiseerd. Momenteel zijn ambulances een soort rijdende ziekenhuizen vol met levensreddende apparatuur.

Weer terug in Langedijk

Hier stopt de geschiedenis van de ambulance in Langedijk echter nog niet. De aan-

rijtijden komen door het drukke verkeer rond Alkmaar steeds meer in het gedrang. Sinds een aantal jaren staat op bedrijventerrein De Mossel daarom weer een ambulance paraat. Dit keer niet met vrijwilligers, maar met een professionele bemanning en dag en nacht bezetting.

Naar het Provinciehuis in Haarlem met een spandoek om te demonstreren V.l.n.r. Willem Vader, Tiny Kos en Maartje Vonkeman

Bronnen:

Diverse kranten

Maartje Barten-Vonkeman

Nationaal Ambulance- en Eerste Hulp Museum in Leiden

De volledige ploeg van vrijwilligers bij het afscheid van Willem Vader.

V.l.n.r. staand: Adri Versterre - Lyd Schuller - ... Borst - Jaap Bes - Ria Borst - Piet Dijkstra - Kees Bekker - ... Hand - ... de Vries - ? - Tiny Kos - Riet Schoppen.

V.l.n.r. zittend: Grada ... - Willem Vader - Maartje Vonkeman

Over de fotocollectie Möller en model Riet Frederiks

Hermann Möller, april 1958

Wat zijn wij als stichting toch blij met de collectie van Hermann Möller (1901-1976). Wat een geluk dat er in Oudkarspel zo'n goede fotograaf was die op een unieke wijze zijn foto's ook nog eens documenteerde. We mochten al regelmatig voor een verhaal of een tentoonstelling foto's uit zijn verzameling gebruiken via zijn zoon Karl Möller (1937-2018), die het fotoarchief beheerde.

In zijn laatste levensjaar

heeft hij zelfs de collectie in zijn geheel aan onze stichting geschonken.

Wij waren daar erg verguld mee, maar stonden toen ook meteen voor twee grote uitdagingen. Hoe beheren wij op een professionele manier zo'n verzameling van 60.000 foto's én wat kunnen we er zelf actief mee doen?

Hoe beheer je een fotoarchief?

Voor deskundig advies gingen we een onderhoud aanvragen bij het Regionaal Archief Alkmaar (RAA). Daar zitten specialisten op dit gebied en daar is ruimte met goede omstandigheden om het fotoarchief op te slaan. Dat kunnen we zelf nooit zo goed doen en zou trouwens een enorme investering vereisen.

De reactie van het RAA: dit is een unieke verzameling omdat Möller heel precies de beschrijvingen erbij had gemaakt. In boekjes had hij regel voor regel genoteerd wie en wat hij fotografeerde met de nummers van de fotorolletjes erbij. Die genummerde fotorolletjes lagen keurig in dozen. Meestal worden aangeleverde collecties namelijk zonder systeem en door elkaar aangeleverd en is het een hele puzzel.

film 1184			
Jul 19	62	M. K. Kaldijk	6p.
" 19	64/66	Ria Stopp wabland	6p
" 19	68	H. Muntboom	6p
" 19	70/80	R.K. Lilo School HHW	13p
" 19	82/84	R.K. meisjes School NS	13p
" 21	4/10	Tweeling Wim Kos	

Deel tekst in boekje uit 1962, rolletje nummer 1184

Alle fotorolletjes genummerd in dozen

En ja, hoe wij het bewaren in het Regthuis is niet optimaal. De glasplaten:

- * liggen op elkaar, zodat de onderste al het gewicht draagt en kan breken
- * liggen in schuifladen, bij elke keer openen vindt er een verschuiving op microniveau plaats, is er een korreltje dan dreigt telkens gevaar voor kleine krasjes
- * eigenlijk moet elke glasplaat in beschermend papier worden gewikkeld en verticaal worden bewaard, wat in kluizen van het RAA gebruikelijk is

De fotorolletjes en andere negatieven:

- * worden klimatologisch niet goed bewaard, temperatuur en vochtigheid zijn niet optimaal
- * bij een eventuele brand gaat de gehele collectie verloren

Hoe ontsluit je het archief en wat doe je ermee

De wens van de familie Möller om in ieder geval de collectie niet op een commerciële manier te gaan gebruiken, blijven wij respecteren. Daarom gebruiken wij alleen foto's bij verhalen, een lezing of een expositie. De nabestaanden van de familie Möller blijven bepalen hoe de collectie gebruikt wordt.

Maar hoe is het officieel eigenlijk precies met de rechten, het auteurs- en portretrecht?

Het auteursrecht hoort bij de maker, dus Möller, die dit nu dus door de schenking aan de stichting heeft overgedragen. Commercieel gaan wij hier dus niets mee doen door de onderlinge afspraak op dit punt.

Iets anders is het portretrecht, dat behoort bij de mensen die er zelf op staan. Zij gaven immers ooit die opdracht en hebben daar ook destijds voor betaald. Pas als de afgebeelde personen minstens 70 jaar geleden zijn overleden vervalt dat recht.

Boven de deur staat K.W. Möller, want Karl Wilhelm begon daar een manufacturezaak. Zoon Hermann Möller ging later door in de fotografie wat in de linker etalage te zien is.

U ziet al dat er maar beperkt een beroep op de collectie kan worden gedaan omdat de meeste foto's juist portretfoto's zijn.

We kunnen wel aan de slag met twee tijdrovende klussen: de foto's verder digitaliseren en de boekjes met aantekeningen overtypen. Daarna is elke vraag naar een foto snel te beantwoorden. Er zijn namelijk vast mensen die een foto kwijt zijn en graag een nieuwe afdruk willen ontvangen. Dan wordt het een service van onze stichting die erg gewaardeerd kan worden.

Pas na het volledig digitaliseren, kan het handig zijn de collectie bij het RAA in bewaring te geven. Het blijft dan van Langedijker Verleden en is altijd op afspraak in te zien door een aangewezen contactpersoon. Niet openbaar voor anderen ligt het daar dan veilig en onder goede omstandigheden.

Riet Frederiks stond soms model bij Möller

Riet op de arm bij moeder Emma Beemsterboer, tussen opa en oma Frederiks in hun tuin aan de Prinsengracht. Later wordt dit het huis van haar ouders waar ze verder opgroeit.

Hoe kwam een meisje van de Prinsengracht in Zuid-Scharwoude bij Möller terecht om regelmatig gefotografeerd te worden? Zoals zo vaak: door toeval. Riet (geboren 1932) maakt mee dat haar moeder overlijdt in 1943 als ze nog maar 11 jaar is. Met nog 3 zussen en een broertje zou ze als oudste best nodig zijn geweest om thuis te helpen. Haar vader Jan Frederiks zorgt echter voor een andere oplossing. Een buurmeisje komt helpen en een hulpje bij slager Goed (tegenover de Prinsengracht aan de Dorpsstraat) had ook wel tijd over. Bovendien zet haar vader na een paar weken al een advertentie voor een 'nette R.K. huishoudster in tuindersgezin'.

Voor direct gevraagd een
nette R.K. huishoudster in
tuindersgezin. Br. aan Jn.
Frederiks, Prinsegracht B 191,
Zuid-Scharwoude.

Dagblad Noord-Holland, Schager editie 1 november 1943.

Op de fiets van de dochter van slager Goed. Met de mand met nabestelling op weg naar Broek op Langedijk, eind jaren 40.

Die komt er ook, Riet kan haar school afmaken en krijgt van de nonnen zelfs het advies naar de MULO te gaan. Dat wordt toch te kostbaar voor het gezin. Ze krijgt een baantje bij slager Goed dat ze met plezier doet. Leuke mensen en leuk werk waarbij je nog eens ergens komt met al die bestellingen wegbrennen.

Haar vader is intussen hertrouwd met een huishoudster die een andere baan voor haar in gedachten heeft. Jan Frederiks heeft namelijk samen met zijn broer Bertus Frederiks een

tuindersbedrijf. Laat die Bertus nu getrouwd zijn met Jantje Kos, de zus van Möllers echtgenote!! Dat contact is dus snel gelegd en Riet wordt enkele jaren hulp in de huishouding bij Möller in Oudkarspel. Daar ziet Möller al snel dat ze fotogeniek is. Hij fotografeert haar regelmatig, ook met zijn dochters Tini en Truus die ongeveer van dezelfde leeftijd zijn.

Riet poseert bij Möller in de tuin

*Riet in de tuin bij Möller
(links) met de dochters
Tini (rechts) en Truus
Möller (midden)*

We zien Riet ook als hulp bij de bruiloft van Truus Möller. Ze mag diezelfde jurk dragen als ze later zelf gaat trouwen. Dat zit eraan te komen want ze is al een tijdje met Piet Boekel uit Warmenhuizen.

Riet links als hulp op de bruiloft van Klaas van der Molen en Truus Möller, rechts Lenie Rijper. Deze bruidsjurk krijgt Riet als ze zelf trouwt.

Als die bruiloft in zicht komt, biedt Möller haar zelfs aan om een volledige bruidsrapportage te maken. Dat ziet Piet echter niet zo zitten, de hele dag iemand om je heen te studderen. Maar een mooie trouwfoto vindt hij prima. Daarom zien we het echtpaar in een fraai staatsieportret vereeuwigd.

*1952, verkeringstijd Piet Boekel en Riet Frederiks,
hier bij ouderlijk huis aan de Prinsengracht*

Trouwfoto, 5 mei 1954

Zij vestigen zich in Alkmaar waar Piet bij de spoorwegen gaat werken. Riet woont daar nog steeds en heeft Lange-dijk dus al heel lang verlaten. Maar ze denkt nog steeds met plezier terug aan haar tijd bij Möller. Wij weten nu na een interview met haar na zoveel jaren wie toch die regelmatig gefotografeerde jongedame is geweest!

Speurtocht naar kleine en grote Jan

Jan Marsman jr. van onze redactie kreeg van Gert Leijen uit Sint Pancras een aantal oude familie- en schoolfoto's. Leuke foto's, maar de namen van de personen die erop staan zijn ons niet bekend.

De rode draad in deze foto's lijkt te zijn een jongetje uit Oudkarspel die Jan heet, mogelijk heet zijn vader ook Jan. Op enkele foto's staat namelijk achterop geschreven: *"1930 Moeder, heel blij met grote Jan en kleine Jan."*

Het jongetje komt op alle foto's voor.

We zijn nieuwsgierig wie er op de foto's staan en waar ze genomen zijn.

Wij horen graag wie hier iets over kan vertellen!

Het nieuws van 100 jaar geleden

Het jaar 1919 was misschien niet zo'n markant jaar in de wereldgeschiedenis als 1918, maar er gebeurde in 1919 veel dat ook thans nog belangrijk is. In januari begonnen de vredesonderhandelingen tussen de strijdende partijen van de Eerste Wereldoorlog, welke uiteindelijk tot het Verdrag van Versailles zouden leiden. Daarbij kreeg Duitsland grote herstelbetalingen aan de Geallieerden opgelegd. Deze herstelbetalingen waren een van de oorzaken van de grote crisis in de jaren 30 en de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog.

In diverse landen bleef het onrustig met al dan niet geslaagde revoluties. Ook werden nog enkele kleine oorlogen uitgevochten (bijv. tussen Polen en Rusland), vaak een uitvloeisel van de Eerste Wereldoorlog.

In Nederland werd het actief kiesrecht voor vrouwen ingesteld, vanaf toen kende Nederland het algemeen kiesrecht. Ook economisch was 1919 een belangrijk jaar, met de oprichting van de KLM en vliegtuigfabriek Fokker. Voor het eerst werd in Nederland een tractor gedemonstreerd en in Groningen in gebruik genomen, maar voor de kleinschalige tuinbouw aan de Langedijk was de tractor nog toekomstmuziek.

Ook dit jaar heb ik er voor gekozen om bij een aantal onderwerpen het nieuws van dat jaar als verhaal neer te zetten.

Nasleep Eerste Wereldoorlog

De nasleep van de Eerste Wereldoorlog was in Langedijk op verschillende terreinen voelbaar. Na de gesloten vrede kwam de export van groenten volledig stil te liggen, dus konden de tuinders en zuurkoolfabrikanten hun producten niet kwijt. Op 21 januari 1919 staat in de krant dat de export van verschillende koolsoorten naar het buitenland weer mogelijk is, ook naar Duitsland en haar bondgenoten. Diezelfde week zouden zelfs 300 wagons naar Duitsland kunnen worden verzonden, hiervoor was Duits treinmaterieel al in Nederland aanwezig. Deze export moest tegen door de regering vastgestelde prijzen gebeuren. Maar een week later was er nog niets verzonden. Enerzijds door gebrek aan rollend materieel (te weinig wagons) en anderzijds omdat de vastgestelde prijzen blijkbaar toch te hoog waren. Zelfs een halvering van die prijzen voor diverse koolsoorten leverde nog geen resultaat op. De export van rode en gele kool was mondjesmaat, maar de export van witte kool lag helemaal stil, omdat het buitenland die kool uit Denemarken betrok.

— LANGEDIJK.
Ons werd meegedeeld, dat de zuurkool door de fabrikanten indertijd voor de Regeering ingemaakt, als waardelots in de slooten wordt geworpen.

Schager Courant, 15 november 1919

Half april werden de berichten steeds verontrustender, er was bijna geen vraag naar de producten en nog veel voorraad die ook nog eens kwalitatief steeds slechter

werd. Ook de voorraad zuurkool en ingemaakte bonen was verontrustend groot, volgens de kranten omdat de fabrikanten grote voorraden hadden geproduceerd in de hoop dat na het einde van de oorlog grote vraag zou ontstaan. Eind 1919 werd bericht dat de in opdracht van de regering geproduceerde zuurkool in sloot zal worden geworpen.

Vanaf februari 1919 werd de in verband met de schaarste tijdens de Eerste Wereldoorlog ingestelde distributie geleidelijk afgeschaft. Een van de eerste berichtjes hierover was de afschaffing van de distributie van schemerlichten en kaarsen.

OPHEFFING.
Bij den minister bestaat het voornemen met ingang van 1 Maart de distributie van schemerlichten en met 1 April de distributie van kaarsen op te heffen.

Schager Courant, 13 februari 1919

In de gemeenteraadsvergadering van Oudkarspel van half februari werd verslag gedaan van het distributiebureau. In 1918 waren verstrekt o.a. 2224 klompenbonnen, 314 schoenenbonnen en 518 reparatiebonnen etc.

Vanaf juni komen de berichten dat de distributiekantoren worden opgeheven en het personeel eervol ontslagen. Overigens kreeg de opheffing van het distributiebureau in Noord-Scharwoude nog een staartje, daar kom ik verderop in dit artikel terug. Tenslotte werd in alle dorpen van de Langedijk op vrijwillige basis een burgerwacht opgericht. Mochten er opnieuw revolutionaire woelingen ontstaan, zoals in november 1918 met de oproep van Troelstra, dan kon de regering deze burgerwachten ook inzetten.

Veilingen en spoorlijnen

Na de optimistische berichten in de voorgaande (oorlogs) jaren, staan er in 1919 veel verontrustende berichten in de kranten. Had ik hiervoor al de stagnerende export genoemd, verder wordt melding gemaakt van rottende uien in januari en februari, van droogte in april en mei waardoor de vroege aardappelen, bloemkool en bonen slecht groeiden en van plantenziektes en grote schade in de kool door de made van de koolvlieg.

In september dook een nieuwe plaag in Langedijk op, namelijk Azolla ofwel kroos.

— LANGEDIJK.
Het bekende, men mag wel zeggen, Lerplichte Azolla, bedekt sedert enkele weken weder de slooten aan den Langedijk. Voor de vaartuigen is het een plaag, die het varen zeer lastig maakt. Thans gaan velen het opscheppen, om het als mest over het land te gaan. Men beweert, dat het als meststof zeer geschikt is. Daardoor vermindert de hoeveelheid wel wat, doch de vlugheid waarmee het groeit, is zoo groot, dat er weinig verlichting te zien is.

Schager Courant, 23 september 1919

Ook tegen het einde van 1919 ontstonden er weer problemen voor de tuinders en handelaren. Er zijn opnieuw veel te weinig spoorwagens. Geveilde producten bleven soms dagenlang liggen voordat deze verzonden konden worden.

Geloofskwestie

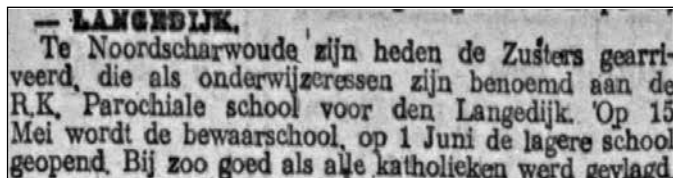
Op 21 januari 1919 werd in de Schager Courant melding gemaakt van de feestelijke opening van Concordia. Als gevolg van de aankoop van De Burg in 1918 voor het RK-verenigingsleven waren de daar gevestigde algemene en protestante verenigingen plotseling dakloos geworden, in Concordia vonden deze verenigingen weer een goed onderdak. Terwijl Concordia al was geopend, besloot de aandeelhoudersvergadering van de N.V. Concordia eind februari een vergunning voor de verkoop van sterke dranken aan te vragen. Concordia vond dat een (school)bioscoop een waardevolle aanvulling zou zijn. Daartoe werd in oktober een film vertoond en daarvoor werden publieke en kerkelijke autoriteiten uitgenodigd.

Schager Courant, 22 oktober 1919

Onderwijs

De oprichting van de RK-school bleef de gemoederen bezig houden. Per 1 april zou een RK-bewaarschool worden geopend, alsmede een naaischool voor meisjes die de school al hadden verlaten. Maar de opening van de RK-school en de bewaarschool lieten toch nog even op zich wachten. Begin mei arriveerden wel de zusters die als onderwijzers waren aangesteld.

Schager Courant, 6 mei 1919

Het gesteggel over leerlingen die van de openbare scholen naar de RK-school moesten, bleef tot de opening van de school. Voorlopig werden alleen leerlingen uit Noord- en Zuid-Scharwoude tot de RK-school toegelaten, de toestroom was te groot. Op 31 mei staat in de krant dat van de 75 leerlingen die van de openbare school in Zuid-Scharwoude naar de RK-school zouden gaan er 20 niet werden toegelaten, in verband met een te grote toeloop. De verslaggever verzucht "De openbare school die alles in overeenstemming met die verhuizing had gebracht, moet

ze weer maar aannemen!." Maar een paar dagen later, op 3 juni, bleek de soep toch niet zo heet te worden gegeten als ze werd opgediend: alle 75 leerlingen uit Zuid-Scharwoude waren toch toegelaten tot de RK-school.

Vanaf juli neemt de stichting van een MULO-school in Noord-Scharwoude steeds concreter vormen aan. Van de vier gemeentebesturen haakt Broek op Langedijk af, omdat die zich wil richten op een eigen christelijke MULO-school. Een schoolgebouw is er al, want in Noord-Scharwoude staat de vroegere openbare lagere school leeg, na de bouw van een nieuwe school aan de Kerklaan.

Woningnood

De aanpak van de woningnood lijkt voorspoedig te gaan. Al op 18 maart wordt bericht dat in Noord-Scharwoude de 24 woningen van de woningbouwvereniging zover gevorderd zijn dat de eerste kunnen worden betrokken. Dan levert de naam van de straat waar deze woningen aan staan weer problemen op. Op verzoek van de woningbouwvereniging werd de straat Oosterstraat genoemd, hoewel de burgemeester deze liever Kerkstraat had willen noemen.

Ziektes

In 1919 staan slechts enkele berichtjes over ziektes in de kranten. In januari werd bericht dat de helft van de schoolkinderen in Zuid-Scharwoude afwezig was door de mazelen. In juni werd bericht dat in Broek op Langedijk zelfs 3 kinderen aan de mazelen waren bezweken.

Schager Courant, 11 juni 1919

Hoewel geen ziekte, staat in De Prins een klein artikel over de snelle toename van malaria en de bestrijding van de malariamug. Als voorbeeld werd genoemd dat in een paardenstal in Oudkarspel de zoldering geheel bezet was met malariamuggen.

Bij een oppervlakte van de stal van 15 x 4 meter, zouden er in die stal zo'n 15 miljoen malariamuggen moeten zitten. De muggenbrigade heeft de muggen met een elektrisch apparaat onschadelijk gemaakt.

Gasfabriek en Elektrificatie

Op 4 januari verschijnt een berichtje in de Schager Courant dat de elektriciteitsvoorziening wordt gerantsoeneerd. Hoe lang die rantsoenering heeft geduurd is echter niet bekend.

Kennelijk waren in 1919 nog niet alle woningen en bedrijven aangesloten, getuige het volgende berichtje over de aanschaf van 300 elektriciteitsmeters.

De vergadering sprak zich uit, dat bij eventuele gevallen voor het geven van een geldboete niet behoefte te worden teruggeschrikt. Meegedeeld werd verder, dat er 300 electriciteitsmeters zijn aangekomen en voor het spoorterrein te Noordscharwoude aansluiting aan het net is aangevraagd. Als gevolg van een aanvraag om aansluiting aan het electrisch net werd besloten om de Julianastraat te Broek op Langedijk aan het net te verbinden.

Schager Courant, 6 november 1919

Burgemeesters in het nieuws

Lag de pas benoemde burgemeester van Zuid-Scharwoude, jonkheer A.L. van Spengler, in 1918 onder vuur over de aankoop van de ambtswoning, in 1919 lag hij opnieuw onder vuur. Op 1 februari staat in de Schager Courant dat zich een eigenaardig conflict voordeed.

Door de gemeenteraad was besloten aan alle gemeentambtenaren over 1917 een duurtetoeslag toe te kennen van 10% van hun loon. De burgemeester vatte deze beslissing zo op dat deze toeslag alleen werd verstrekt aan hen die op 31 december 1917 in dienst waren. De ambtenaren die vóór 31 december uit dienst waren visten achter het net.

De gemeenteraad wees de burgemeester erop dat dit niet de bedoeling van de raad was. De burgemeester verontschuldigde zich, maar gaf vervolgens geen uitvoering aan de uitgesproken bedoeling van de gemeenteraad en weigerde uit te betalen. Of de burgemeester na dit krantenartikel alsnog heeft uitbetaald? Later in het jaar staat in de verslagen van de gemeenteraad regelmatig dat ambtenaren dankbetuigingen hebben gestuurd wegens het ontvangen van die duurtetoeslag. Het lijkt dus in orde te zijn gekomen.

Ook burgemeester C. Brinkman van Noord-Scharwoude kwam onder vuur te liggen.

In de Schager Courant van 25 februari staat dat de 2 wethouders Vlug en Keeman en het raadslid Heeman bedankt hebben voor het raadslidmaatschap, omdat de burgemeester zo goed als alles buiten hun om bedisselt. Als voorbeeld werd genoemd de aanvraag van Concordia voor de verkoop van sterke drank, welke de burgemeester had afgewezen zonder overleg met de wethouders en de raad.

Geen wethouderschap-ambitie.
ZUID-SCHARWOUDE, 30 Mei. Bij de laatste gemeenteraadsverkiezing te Noord-Scharwoude zijn van de 7 leden, 4 vrijzinnig-democraten gekozen. Geen dezer laatste wenscht echter een wethouderszetel te aanvaarden, omdat zij niet mede verantwoordelijk wenschen te zijn voor de daden van het dagelijks bestuur, als gevolg van de wijze, waarop de burgemeester zich van zijn taak kwijt.

De Telegraaf, 1 juni 1919

In oktober raakte burgemeester Brinkman weer negatief in het nieuws, toen de wethouders en de raadsleden zich erover beklagden dat de raadsvergadering zo laat werd uitgeroepen (om 3 uur 's middags) en dat de vergaderstukken pas een half uur vóór de vergadering ter inzage lagen. De burgemeester zag hier het probleem echter niet van in ("hebben we dan niet alle posten behandeld" en "zijn de ingekomen stukken dan van zoveel betekenis?"), maar beloofde wel beterschap.

Diezelfde burgemeester Brinkman diende in oktober zijn ontslag in als gemeentesecretaris, tegenwoordig zou zo'n dubbelfunctie niet meer mogelijk zijn.

Op 1 april bericht de Schager Courant dat burgemeester Slot van Broek op Langedijk zijn ontslag heeft ingediend, wegens zijn hoge leeftijd.

Overig gemeentelijk nieuws

De vroedvrouw van Noord-Scharwoude werd in Broek op Langedijk benoemd. Dat leidde tot overleg tussen de gemeentebesturen, omdat het aantal geboorten vermindert. Het resultaat was dat de vroedvrouw van Oudkarspel ook Noord-Scharwoude ging bedienen. En die van Broek op Langedijk kreeg ook Zuid-Scharwoude erbij.

De gemeenteraadsvergadering in Oudkarspel werd gehouden in de nieuwe raadszaal van het gerestaureerde raadhuis. Getuige onderstaand bericht had de burgemeester een weinig vooruitziende blik. Het bericht is van 100 jaar geleden, het raadhuis is sindsdien meermaals verbouwd en is nu museum het Regthuis.

inlichten. Hierna sluiting en werden we in de gelegenheid gesteld het nieuw gerestaureerde Raadhuis te bezichtigen. We kunnen niet anders zeggen dan, alles ziet er keurig uit. Zoodra men de deur in komt is het verschil reeds opvallend. Het geheel is van oud weer nieuw geworden en we gingen accoord met de meening van den burgemeester, toen hij zei, dat het nu wel weer 100 jaar mee kan. Afzonderlijk is nu een kamertje voor den burgemeester, Raadszaal, secretarie en distributiekantoor, terwijl boven alles in orde gemaakt is voor het zorgvuldig bewaren van het archief. Een nieuw modern meubilair verhoogde het aanzien van de Raadszaal zeer.

Schager Courant, 13 februari 1919

In Oudkarspel stapte een raadslid na de verkiezingen over naar een andere partij, zetelroof kwam toen ook al voor. En volgens een bericht in Ons Blad – RK Nieuwsblad van 9 september zou een van de raadsleden van de Vrijzinnig Democratische Bond in Oudkarspel zichzelf tot wethouder hebben benoemd.

De gedachte om van de 4 dorpen een grote gemeente Langedijk te maken, begint dit jaar steeds meer een rol te spelen.

Het stichten van een MULO-school is de eerste test en dat wordt meteen een domper. Broek op Langedijk haakt af zonder te zeggen waarom. Jammer want het is wel de meest draagkrachtige. De MULO komt er evengoed maar die ene grote gemeente lukt voorlopig niet.

In september komen er berichten dat Broek een Christelijke MULO wil stichten, dus daarom . . . De Commissaris van de Koningin bezoekt de Langedijker dorpen in november en is ook erg voor een samengaan.

In Zuid-Scharwoude zegt de gehele gemeenteraad eind december nog maar eens dat ze het liefst de Langedijker dorpen samengevoegd zien. Dat zal nog heel wat jaren duren.

Ongevallen, branden etc.

Schager Courant, 7 januari 1919

Een arbeider van Verburg kwam bij het watergemaal van de Diepsmeer in aanraking met een elektriciteitskabel, waardoor hij op slag dood was.

Schager Courant, 8 februari 1919

In Zuid-Scharwoude raakte een 8-jarig jongetje te water en verdronk.

Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 20 februari 1919

Op de laadplaats bij de veiling in Noord-Scharwoude kwam een onbespannen wagon onder een goederenwagon terecht. De wagon ontspoorde en de wagon werd verbrijzeld. Maar gelukkig bleef de kool voor het grootste deel onbeschadigd! Met enige moeite lukte het de wagon weer op de rails te krijgen.

Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 29 april 1919

De machinist van het poldergemaal van de Noord-Scharwouder polder kreeg bij het aansteken van de machine een steekvlam en steenkoolstof in zijn gezicht, waardoor hij zich onder doktersbehandeling moest stellen.

De Tijd, 13 mei 1919

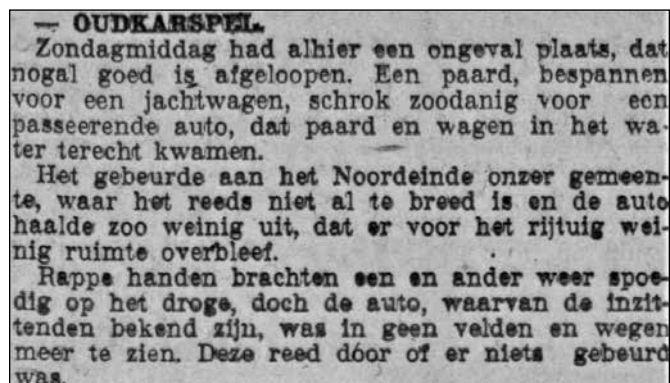
Te Oudkarspel is de 70-jarige heer Koster te water geraakt en jammerlijk verdronken.

Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 26 juli 1919

De heer J. Wagenaar Jz. raakte met zijn motorfiets en een passagier tussen Heerhugowaard en Broek op Langedijk in de ringvaart. Met een nat pak kwamen beiden met de schrik vrij.

Schager Courant, 26 juli 1919

De heer Slot uit Broek op Langedijk raakte gisteravond bij het uitwijken voor een rijtuig met zijn motorfiets in de ringsloot. Toegesnelde hulp haalden berijder en motorfiets op het droge.

Schager Courant, 23 oktober 1919

Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 28 oktober 1919

Zondagmiddag is de woning van Jb. Rol aan de Westzijde van de Diepsmeer tot de grond toe afgebrand en 128 palingfuiken werden een prooi van de vlammen. Oorzaak onbekend.

Misdaad, mishandeling en zo

Met enige regelmaat staan in 1919 berichtjes in de kranten van misdaden en mishandelingen in Langedijk of door inwoners van Langedijk. Uit deze zaken heb ik een kleine greep genomen.

Stonden in 1918 veel berichtjes in de krant over fietsendiefstallen, in 1919 waren dat er maar een paar en duurde het tot juli voor het eerste bericht over een fietsendiefstal. In 1919 wel veel berichtjes over inbraken in Langedijk. Begin 1919 moesten vooral de distributiekantoren en raadhuisen het ontgelden. Zo staat er op 25 januari in De Tijd dat er ingebroken is in het distributiekantoor van Noord-Scharwoude, daarbij waren de distributiewagen, geld en een fiets gestolen en was een nieuwe pantalon omgeruild voor een oude.

Op 8 maart staat in de Schager Courant dat er in Noord-Scharwoude is ingebroken bij kassier P. Zut van de RK Boerenleenbank. Alleen een portemonnee met enkele guldens was ontvreemd, de brandkast kregen de daders niet open. In dezelfde krant staat dat ook in Zuid-Scharwoude was ingebroken waarbij een grote geldsom was ontvreemd.

Op 1 april wordt bericht dat er in Zuid-Scharwoude was ingebroken, de daders hadden geen buit, want de bewoner had zijn geld bij zich.

Op 7 april meldt het Algemeen Handelsblad dat in Oudkarspel was ingebroken en dat een kluis met 1.500 gulden was ontvreemd.

Op 26 november moet een inwoner van Broek op Langedijk voor de rechter verschijnen omdat hij een krantenbezorger op straat had mishandeld, omdat deze hem op straat om geld had gevraagd. Door de vele diefstallen en inbraken in Zuid-Scharwoude was er een vereniging opgericht om 's nachts te patrouilleren. Onder de naam

'Burgerbewakingsdienst' ging dat aanvankelijk goed met 150 leden. Dat wilde minder vloten toen de winter aanstaande was toen er in oktober nog 100 over waren. Die zagen het niet zitten om opnieuw 's nachts in de winter te moeten wachtlopen. De vereniging schreef een brief naar de gemeenteraad dat het beter was voor heel Langedijk een vaste bewakingsdienst in te stellen. Vervolgens gingen ze ertoe over de vereniging op te heffen.

Twee incidenten trokken de meeste aandacht in de krantenberichten over 1919.

Ten eerste die van 2 vechtlustige broers, Willem en Cees. In december 1918 waren zij betrokken bij de heftige vechtpartij in café De Schelvis (zie Otterplaat 2018), waarvoor zij in maart 1919 voor de rechter moesten komen. De rechter veroordeelde ze tot een lange gevangenisstraf, Willem 5 maanden, Cees 4 maanden. Cees ging nog tevergeefs in hoger beroep, waarbij hij de veldwachter beschuldigde van dronkenschap tijdens zijn actie.

De rechter had geen oor voor zijn betoog en bekrachtigde het eerdere vonnis van 4 maanden. Broer Willem moest zich op de maandag van Zuid-Scharwouder kermis melden bij de gevangenis, maar dat ging niet zonder slag of stoot. Op zondagavond begon hij weer te vechten in café De Schelvis en werd door de aanwezige veldwachters opgesloten in het spekhok (gevangeniscel). Omstanders probeerden hem nog te bevrijden door het spekhok te slopen, maar gelukkig lukte dat niet. Op maandag werd Willem opgehaald uit het spekhok en naar de gevangenis overgebracht. Cees had vervolgens weer problemen met de gene met wie zijn broer tijdens de kermis het aan de stok had gekregen, getuige het volgend bericht.

— **Moordaanslag.** Zekere K. te Zuid-Scharwoude, wiens broeder in het cachot werd geborgen ten gevolge van een twist met S. uit Oudkarspel, heeft op S. een moordaanslag gep'eegd, doordat hij met een geladen geweer het huis binnendrong, en het geweer op hem afschoot, gelukkig zonder te raken. K. is in hechtenis gesteld.

Gooi- en Eemlander, 30 september 1919

De tweede zaak die landelijk de aandacht trok was die van de directeur van het distributiebedrijf van Noord-Scharwoude. Onder andere in De Maasbode van 4 september verscheen het volgende kleine bericht.

NOORD-SCHARWOUDE, 4 September. Bij het Levensmiddelenbedrijf is, bij gehouden accountantsonderzoek gebleken, dat een tekort in kas was van pl.m. f11.500. De gemeente is gedeeltelijk gedekt. Getracht wordt de zaak in het reine te brengen zonder nadeel voor de gemeente.

De Maasbode, 4 september 1919

De dagen en maanden daarna werd duidelijk dat de directeur van het distributiebedrijf zijn functie had misbruikt en ongeveer 11.500 gulden achterover had gedrukt (toen een enorm bedrag). Hij leefde er royaal van, in Sint Maartensbrug liet hij een villa bouwen en kocht alvast meubels voor de inrichting. Niet alleen betaalde hij de leveranciers van het distributiebedrijf niet, ook leveranciers van zijn meubelen betaalde hij niet.

De gemeente Noord-Scharwoude legde beslag op zijn spaargeld van 3.500 gulden. Vervolgens kwamen de directeur en de gemeente overeen dat al zijn bezittingen aan de gemeente werden overgedragen. Maar op dat moment had de directeur al zijn meubels verkocht om andere schuldeisers af te lossen. Begin november kwam de gemeenteraad in een extra vergadering bijeen om te beslissen of er een civiele procedure tegen de directeur zou worden gestart.

Na een korte vergadering werd besloten om een procedure te starten.

Voordat de strafrechtelijke vervolging zou starten, duurde dit nog tot 1920.

Overige berichten

Tenslotte nog een kleine greep uit overige krantenberichten uit Langedijk uit 1919.

Schager Courant, 11 januari 1919

Horlogemaker Jn. Ootjers vierde dat hij zijn 20.000e uurwerk heeft gerepareerd in 24 jaar.

Het feit werd in huiselijke kring gevierd.

Schager Courant, 1 februari 1919

Op 15 februari a.s. zal het Rijkspost- en telegraafkantoor in Broek op Langedijk worden geopend.

Schager Courant, 10 februari 1919

De Schager Courant meldt dat op zondag 15 februari a.s. de vijftiendorpentocht op de schaats weer zal worden gehouden. (NB Volgens de kalender van 1919 viel 15 februari echter op een zaterdag).

Schager Courant, 11 februari 1919

Het Langedijker kampioenschap schaatsen is gehouden op 't Waardje in Oudkarspel. De wedstrijd werd verreden over de afstanden 600 en 1500 meter. Kampioen van Langedijk werd J. Paarlberg Gz. in een gezamenlijke tijd over beide afstanden van 4 min. 35 2/5 sec.

Schager Courant, 12 februari 1919

Op dinsdag 11 februari werd een wedstrijd schoonrijden gehouden in Oudkarspel. Van de 12 deelnemende paren werd de winnaar mej. C.A. Kaan uit Wieringerwaard en de heer I.M.K. van Loo uit Oudkarspel.

Schager Courant,
13 februari 1919

Schager Courant, 25 februari 1919

Een aantal winkeliers hielden een vergadering tegen de voorgestelde zondagssluiting. Vooral de kleine winkeliers zullen door die zondagssluiting worden getroffen.

Ned. Staatscourant, 6 maart 1919

In de Staatscourant wordt melding gemaakt van de aanvraag om 5 (kleine) slootjes in Langedijk aan te wijzen als paaiplaats voor vis.

Schager Courant, 8 maart 1919

Timmerman C. Klinkert heeft in Oudkarspel een woon-winkelhuis gekocht met doel zich daar toe te leggen op het maken van lijkkasten. Hij wil er steeds 60 in voorraad hebben om deze aan particulieren en timmerlieden uit de regio te kunnen leveren.

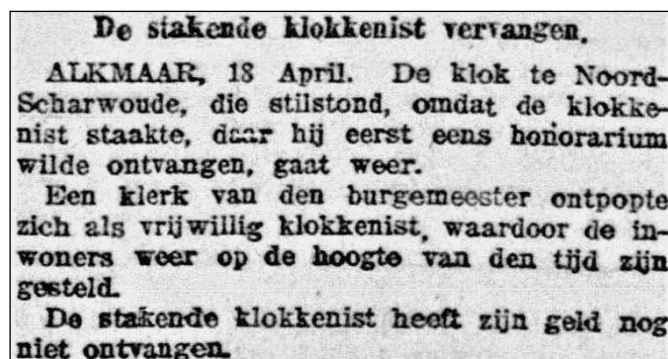
Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 20 maart 1919

De ijsclub Volharding heeft in de afgelopen winter 84 nieuwe leden kunnen inschrijven.

Totaal hebben zij nu 360 leden.

Schager Courant, 3 april 1919

In een vergadering van de gemeenteraad van Noord-Scharwoude stelt een van de raadleden de vraag of de straatverlichting bij nacht wel nodig is? Hoewel de burgemeester en enkele andere raadsleden van mening zijn dat het gezien de vele diefstallen wel nodig is, wordt besloten de beslissing uit te stellen tot de vergadering van de gascommissie.

De Telegraaf, 19 april 1919

Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 21 april 1919

Zowel in Ons Blad – RK Nieuwsblad voor N-H als in de Schager Courant staat iets meer over deze affaire. Klokkenist J. Ootjers, die in januari nog trots een jubileum vierde, had zijn rekening van f 30,05 voor het reparatiewerk en luiden van de klok over 1918 nog niet betaald gekregen. Eerst was de rekening die hij had ingediend zoekgeraakt bij de gemeente, welke later toch weer werd gevonden. Toen hij later om zijn geld kwam, bleek de kas van de gemeente leeg. Een andere keer werd hij gewoon weggestuurd. En toen was voor klokkenist Ootjers de maat vol en hij ging in staking. De burgemeester was hier niet van gediend en stuurde een van zijn klerken om de torenklok op te winden.

Schager Courant, 26 april 1919

Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 21 april 1919

In de gemeenteraadsvergadering van Zuid-Scharwoude wordt vergaderd over de scheuren in de kerktoeren. Omdat er geen gevaar voor instorting is, wordt besloten af te wachten en geen reparaties uit te voeren i.v.m. de hoge kosten. Raadslid Zeeman merkt op dat ze de zaak wel in de gaten moeten blijven houden, want hij mocht ons op de kop vallen. Waarop raadslid De Boer opmerkt dat het niet op de kop van kerkgangers zal vallen, want die zijn er niet veel. In dezelfde vergadering vestigt raadslid De Boer de aandacht op het te snel rijden van motorfietsen en het te snel varen van motorvaartuigen.

Schager Courant, 22 mei 1919

Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 26 juni 1919

In de gemeenteraadsvergadering van Oudkarspel meldt raadslid van Exter dat hij vernomen heeft dat er visboeren zijn die het visafval zo maar op straat gooien. De burgemeester antwoordt dat hij hier op toe zal zien. In dezelfde vergadering vraagt raadslid Bouwens iets te doen aan het onbesuisd rijden door motorfietsen.

Schager Courant, 9 juli 1919

De directie van de Eerste Onderlinge Maatschappij van verzekering tegen diefstal van rijwielen (NB een hele mondvoll...) meldt dat in het eerste boekjaar 15 schade-meldingen zijn afgehandeld.

Schager Courant, 15 juli 1919

Tijdens een openbare veiling werd in Kolhorn de ansjovisboot met netten etc. van F. Kuiper uit Zuid-Scharwoude verkocht aan W. Bestevaar uit Kolhorn.

Schager Courant, 19 juli 1919

Tijdens de gemeenteraadsvergadering van Zuid-Scharwoude stelt de burgemeester voor een verzoek aan de H.S.M. (nb. voorganger van de NS) te richten om een betere dienstregeling te krijgen op de Broekerlijn, want die is nog nooit zo slecht geweest als op dat moment, geen enkele trein sluit aan op de hoofdtreinen. Voorgesteld wordt om de gemeenteraad van Broek op Langedijk en de vereniging Koophandel dit verzoek te laten ondersteunen.

— OUDKARSPEL.
De voor enkele weken terug alhier opgerichte voetbalclub was tot heden niet in de gelegenheid een terrein te bemachtigen voor het houden der oefeningen. Eindelijk zijn ze er nu in geslaagd een terrein te krijgen in den Laanweg in de nabijheid van de Roskambrug. Spoedig zal er nu een wedstrijd worden gehouden met een club uit Alkmaar, waartegen Zondag j.l. te Alkmaar gekampt is met als uitslag 2-2.

Schager Courant, 24 juli 1919

Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 26 juni 1919

Voetbalclub Blauw-Wit uit Oudkarspel speelde thuis tegen Go Ahead III uit Alkmaar, er werd met 6-0 verloren.

Schager Courant, 26 augustus 1919

De heer W. de Groot, keurmeester voor vee en vlees voor alle gemeentes aan de Langedijk, is benoemd als keurmeester aan het abattoir te Den Haag.

Schager Courant, 3 september 1919

De werkeloosheid onder arbeiders aan de Langedijk neemt toe. Er worden geen nieuwe huizen gebouwd en grote karweien worden uitgesteld. Ook onder tuinbouw-arbeiders neemt de werkeloosheid toe, door de geringe opbrengsten gaan de tuinbouwers bezuinigen.

Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 4 september 1919

In de gemeenteraadsvergadering van Noord-Scharwoude wordt een dankbetuiging voorgelezen van de nieuwe klokkenist voor zijn benoeming en verhoging van zijn salaris.

In dezelfde vergadering wordt de lantaarn bij de Roskambrug (NB deze lag globaal tussen de Spoorstraat en de Laanweg) besproken. Geprobeerd is een kant van de lantaarn zwart te maken, maar daar schrikken paarden door. Voorgesteld wordt om de lantaarn iets achteruit te plaatsen.

Ons Blad – RK Nieuwblad voor N-H, 4 september 1919

Op een openbare verkoping werd het café De Witte Zwaan in Broek op Langedijk verkocht voor 9.150 gulden.

Schager Courant, 21 oktober 1919

M. Kroon Cz te Oudkarspel vierde zijn vijftigjarig jubileum als secretaris van de polder Groot-Geestmerambacht.

— OUDKARSPEL.
Onze gem. torenuurwerk zal binnen een paar dagen van een dubbele wijzer worden voorzien, waardoor we in de gelegenheid zullen zijn, elke minuut den juiste tijd op te nemen.

Schager Courant, 13 december 1919

Schager Courant, 20 december 1919

Omdat er teveel werk is voor één besteller worden krachtige pogingen aangewend om een tweede postbesteller te krijgen.

De Maasbode, 28 december 1919

Te Zuid-Scharwoude is 963 gulden ingezameld voor de Weense kinderen, voor 7 kinderen werd een plaats beschikbaar gesteld.

Advertenties

Een kleine greep uit advertenties en andere aankondigingen van Langedijker bedrijven.

**Groote Specialiteiten-
Voorstelling.**
op ZONDAG 19 JANUARI 1919,
in de zaal van den heer P. KUIL-
MAN te Oudkarspel,
des avonds precies half acht,
door het gunstig bekende gezelschap MULLENS. Komische Voor-
drachten, Soubrettes, Lilliputters
en een kijkje in het tooverpaleis
van Faust en het optreden van
professor Mullens' dochter enz.
Entree 60 ct. Plaatsen te bespre-
ken van 2-5 uur aan het lokaal
tegen 10 ct. extra. Opgeluisterd
door een goed orkest van 5 per-
sonen. Na afloop vrij Bal.
De Directie.

Schager Courant, 16 januari 1919

Noorder-Marktbond
Noord-Scharwoude.

De leden van dezen bond, welke in 1918 op hun bestelbiljet de Kunst-mestcommissie

geen STIKSTOFMEST

hebben besteld, worden verzocht hiervan opgave te doen, en wel hoeveel en voor hoeveel H.A. zij wenschen te betrekken. Uwe aanvragen hier-voor te zenden aan Coöperatieve Malerij „De Goede Verwachting” Heer-Hugowaard.

Schager Courant
4 februari 1919

HYGIËNISCHE ZUURKOLFABRIEK OUDKARSPÉL
Export van
VERSCHE EN VERDUURZAAMDE GROENTEN
In vat en blik.
HART & Co.

15132/20

Nieuwe Rotterdamsche Courant, 7 maart 1919

TE KOOP!
Amerik. Windmotor
met houten windroos, diam. ± 2.25 M., voorzien van S. K. F. kogellagers, compleet zonder toren; zeer billijk. — Te zien KOK en SCHURMAN, Oudkarspel.

Schager Courant, 19 maart 1919

ELECTRO-TECHNISCH INSTALLATIE-BUREAU
van A. GROOT Nz. - Noord-Scharwoude
verstrekt kosteloos inlichtingen omtrent aanleg van
Electr. licht- en kracht-installatie.
Vertegenwoordigers voor SCHAGEN:
JOH. W. GOVERS, Molenstraat en J.N. BOS, Roggeveenstraat.

Schager Courant, 29 maart 1919

Teeltregeling is opgeheven!
Bestelt nu uw soort echte
vroeg- en late Roode-,
Gele- en Witte Koolplanten
BIJ
TH. DE LANGE,
Zuid-Scharwoude. - Tel. 14.

Schager Courant, 10 april 1919

Hooge Prijzen.
Oude vette Honden
te koop gevraagd, bij P. BOL,
adres Stoomzagerij, Oudkarspel,
(niet aan huis.)

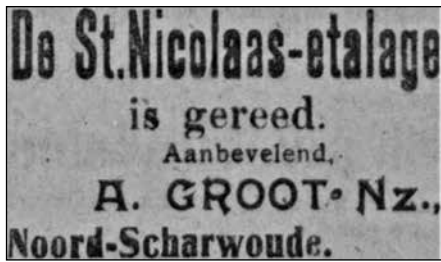
Schager Courant, 3 juni 1919

TE KOOP!
een Motorrijwiel
(Sun) 2 $\frac{1}{4}$ Pk. prachtig loopend,
zoo goed als nieuw, een 1-paards-
en twee 2-paards WIELPLOEGEN
zoo goed als nieuw, en een partij
gegalvaniseerde UIENHOOPBAN-
DEN, bij P. KOSTELIJK, Zuid-
Scharwoude.

Schager Courant, 30 juli 1919

CONCERTGEBOUW
Zondag 3 Augustus 1919, 8 uur
(bij gunstig weder in den tuin)
2° Opera-Concert
to geven door
ANDRINE SAVELLI,
Colorat. zangeres,
JOH. ZEGERS DE BEIJL, Alt,
JOH. R. SCHULZE, Tenor,
ANTON DIRKS, Bariton,
WOUTER ZÜRCHER,
Accompagnateur, en de
ZANGVEREEN. „CRESCENDO”
van Noord-Scharwoude, Dir.
Willem Hespe.
Toegangspreis 40 ct., verh.
m. gem. bel. en auteursrechten,
te samen 53 cent.
Kaarten verkrijgbaar in het
Concertgebouw op Zaterdag
2 Augustus van 10—3 uur en
Zondag 3 Augustus den ge-
heelen dag.

Het Volk, 1 augustus 1919

Schager Courant, 27 november 1919

Schager Courant, 30 december 1919
NB waarschijnlijk werd een Dion Bouton bedoeld.

Ons Blad – RK Nieuwsblad voor N-H, 30 december 1919

Redactie

Foto's van Caecilia?

André Rood uit Heerhugowaard stuurde een paar mooie foto's en zei:

"Van mijn moeder ben ik nog in het bezit van verschillende foto's, ook van een operettevoorstelling ook uit Oudkarspel. Ik heb zelf geen idee waar dit verder van is."

Graag horen wij of iemand hier iets van herkent en ons informatie kan geven.

